

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosvetu“

Ljubljana,
31 marta 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 11

U službi zajednice

Odavno je kod nas zabeleženo, da mi u našoj zemlji imamo školsko i vojničko vaspitanje, a da se o građanskom vaspitanju skoro niko ne brine. Bar u tom pogledu nema ni sistema, ni stalnosti, ni reda u radu. Naše široke građanske mase u većini slučajeva u pogledu građanskog vaspitanja ostavljene su u ulici, sami sebi ili slučaju. Naše političke partije ni u tom pogledu nisu vršile svoju osnovnu dužnost. I slabo obavešteni narod često je plen zabluđen i neistinitih konstatacija koje se rasplinjuju samo vremenom, prosto zato što se nisu obistinile, ali nikako i zauzimanjem onih koji su pozvani i nadležni, da širenjem istine i obelodanje njem pravog stanja stvari, onemoguće rasprištanje laži i nemogućnosti.

To osustvo građanskog vaspitanja u mnogome koči normalan razvoj baš domaćih prilika kod jednog slobodnog naroda, čija je država zajednica još mlađa. Jer kad nema dovoljnog građanskog vaspitanja, nema ni merila za javnu i političku svest građanina, nema ni uslova za prečišćavanje pojnova u javnom životu. A svako takvo stanje rada pojavu neizvesnosti koja daje maha i nestvarnosti, a sve to skupa pruža uslove za lov u mutnoj vodi.

U ozbiljnim danima našega doba, treba ozbiljno razmišljati o svima, tim pojavama. Prošla su vremena partizanskih licitacija. Prolaze i vremena demagogije. Teška ekonomска kriza i kriza poverenja nalažu nam da svoju brigu briňemo sa punim osećanjem odgovornosti pred sutrašnjicom i jasnom sreću takođe o našoj odgovornosti ako se prilike ne poprave i ne krene boljiti. Tu tešku odgovornost, razume se, moraju da nose svi.

Mi smo sledbenici jednog namučenog pokolenja i čuvari tekovina života i plaćenih. Mi nemamo ni prava, niti smemo, da rasturamo ono što je kroz vekove najsvetlijim žrtvama otkupljeno. Mi smo čuvari amaneta koji se ne daje dok je glave na ramenu. Mi smo svesni da je opstanak naše jedinstvene državne celine uslov i za naše bitisane. Siti borbe, mi tražimo mir, a u mi-

ru snagu da ojačamo našu zajednicu i ospobimo našu državu za rešenje svijetkoča sa kojim današnjica navaljuje na sve slojeve našega naroda.

I kad mi sve to znamo mi danas imamo jednu važnu dužnost: da se svaki u službu zajednice. To je prva zadača današnjeg pokolenja. Na stranu sve ono što nas je do juče podjavilo. Na stranu nazori koji se knjiški i teorijski mogu da objasne, ali koje prilike današnjice potiskuju, jer ne nose vrednosti za sredstvovanje naših prilika. Na stranu bolećivost i obziri koji pokazuju utsustvo hrabrosti i sposobnosti. Na stranu kombinacije koje vode novom eksperimentisanju. Prilike, oko nas, u susednim državama takođe su, da mi o njima moramo da vodimo u punoj meri računa, jer raspoloženje koje tamno vlada, ne daje nam uvek mogućnosti da možemo da budemo dobro raspoloženi. Mi treba da znamo, da svaki ne zele mir onako kako ga mi volimo.

Sve pak upućuje nas na nove metode rada u očuvanju naših tekovina i na državno-nacionalno vaspitanje našega naroda, da bi ono što se želi iskreno gore imalo snagu u podršci odozdo. To je uvek bio najsigurniji put da se kroz današnjicu priprema budućnost. Kad se tako radište uspevalo se. Ako se i sad tako nastavi rad, uspeh neće izostati, jer će onda, u našem javnem životu da se unese vedri duh narodne snage koje će ozariti mnoga zabrinuta lica i dati im prilike da baš tim novim generacijama, kojima se i Jugoslavija ostavlja, pruže mogućnost da se aktivno i svesrdno založe da ispolje i svoju ljubav prema narodu, državi i prema narodnom Kralju, zatočeniku narodnog i državnog jedinstva, nimeru snažne Jugoslavije.

Za rešenje novih teškoča potrebne su nove metode rada. To je staro životno pravilo koje i u javnom životu ima punu primenu.

A to je i put da se ostvari ideal Velikog Jugoslovena: da sve dobromerne stave u službu zajednice.

Rad. T. Dimitrijević — Niš.

uvreda neprijatelja i kleveta protivnika.

Valovi i strujanja, koja su u unutrašnjosti Sokolstva odgovorila na besne valove svih smerova izvana, neka svojim delotvornim zamahom pročiste ono, što još treba i što se mora očistiti.

I onda ćemo moći zadovoljni i čelični, da još jednom zahvalimo onima, koji nam ne žele dobra. Da im zahvalimo, za sve što su za nas dobra učili — nehotice — i što nas nisu samo upozorili na neprijatelje, nego i na prijatelje Sokolstva. — h.

Sokolski apel našoj inteligenciji

15 je minulo lata otkada su se slobodnom voljom udružila tri jugoslovenska plemena na razvalinama snage stoljetnih tlačitelja u zajedničku državu. Krivljstine stotine tisuća junaka, mukama i patnjama najvesnijih sinova, suzama i boli bezbrojnih naših majka postignuta je sloboda, izgradjena je naša Jugoslavija. I baš zato je naša sveta dužnost da tu tolikim žrtvama izvođenu slobodu branim, i da narodno jedinstvo kao temelj naše snage i najveće dobre čuvamo svim svojim snagama.

Dugogodišnje nepotrebitne medusobne borbe, koje često puta nisu poznate granice, oslabile su nas, iscrpile naše snage, a široke slojeve naroda guralje u apatiju, dapače i na opasne puteve utopiju.

U tom vihoru strasti, borba i rušenja svega pozitivnog, u bezumnom trajanju za raznim oblicima narodnog jedinstva, stajalo je Sokolstvo čitavo vreme kao granitna stena na nekompromisnoj liniji unitarizma i integralnog Jugoslovenstva. Ono je usmerilo svoj korak mirno i tretzno unapred određenim putem svojim visokim ciljevima, izgradujući pozitivno svoja načela, naime da ima služiti celini!

Danas opet proživljujemo teško doba. Poteškoće su duduše drugoga značaja, ali zato ništa manje opasne, te mogu postati sudobnosne, ako se čitav narod ne skupi u neprobojnu falangu iako se tomu ne pridruži svojim pozitivnim radom čitava naša intelicijenca.

I opet mora biti baš Sokolstvo u toj teškoj dobi na prelomu velikih dogadjaja središtem oko kojeg će se sakupiti naš narod. Ono preko raznih kriza stupa napred svojim pobedonosnim putem, preporadajući narod u novi zdravi rod širokih pogleda, pun iskrenog bratstva i jednakosti. No i taj naš rad nailazi na poteškoće, jer našim društvinama i četama, naraštaju i dečići, koji danomice sve više i više rastu nedostaje dovoljan broj sposobnih intelektualno jakih radnika i voda, koji bi naši pomagali u našem radu, koji bi naše delo podvostručili i dali mu onu viziju do koje se mora uzdići u svojoj istorijskoj misiji za Jugoslovenstvo i Slovenstvo.

Premalo je danas intelektualaca radnika u sokolskim redovima. Ono malo što se žrtvuje, premoreno je od preopterećenosti poslova. Njihove se snage iscrpljuju. A gde su nam one nove potrebne snage, čiji nedostatak osećamo u promicanju sokolske i nacionalne misli?

Najtisuće je intelektualaca, koji bi mogli po svojim sposobnostima izvršiti ogromno delo. Nažalost oni žive samo za sebe, samo za svoj rad i nauku, a što je namenjeno jednom užem kruštu, dok bi trebalo da svoje sile posveti čitavom narodu. Da li je potrebno, da se izvestan deo inteligencije posveta izdvaja od naroda, sa kojim se gubi svaki dodir? Zar u tome ne vide veliku opasnost, koja stvara ponor? Zar naša akademска omladina ne oseća potrebe da radi u Sokolstvu, dakle u radu? Je li moguće da se izvestan deo naše inteligencije stidi nacionalnog rada ili je zar moguće, da je val materialističkog egoizma, koji viđi samo sebe, zavladao našom inteligencijom?

Sokolstvo zove! Ovim pozivom ono učinilo svoju dužnost. Trebamo predavača za društva, trebamo ih za radio predavanja, trebamo pisaca, učenjaka, mladih fanatičnih propagatora, koji će poput apostola zači u narod, da u njemu propovedaju sokolsko bratstvo, ljubav, jednakost i slogu!

Baš u ovoj teškoj današnjici potreba je da se o ovome razmišlja. Načelo neka to razmisle oni, koji su naši, ali izmici od rada, a možda ga i nesokolskom kritikom ometavaju. Sokolstvo ne pozna penzionera u svojim redovima; svaki pojedinac mora da mu posveti sve svoje sile i sav svoj život. To važi za sve — bili oni na vodenim mestima ili u redovima članstva.

Pristupite u naš sokolski krug! — Stupite u službu naroda!

Poruka Sokolstvu u Americi

Brat dr. Laza Popović, poznati i stari sokolski radnik, objavio je u američkim sokolskim i dnevnim listovima svoju poruku Sokolstvu u Americi. U toj poruci br. dr. Laza Popović naglašava:

»Pored velike slovenske i jugoslovenske akcije, uz opštu narodnu ulogu, naše Sokolstvo u Americi ima jednu naročitu i veliku zadaću, a ta je: da spasi i da nam sačuva decu. Pokraj porodice, pored tamošnje države, uz ondašnje društvo, ima naše Sokolstvo važnu ulogu u pogledu sačuvanja, jačanja, obrazovanja i spašavanja te omladine, u Americi rođene, za naš rod i vaskoliki narod. Sokolstvo treba da bude na tome polju rada najsigurnije, jer može to da bude, i lakše mu je nego drugima da takvo bude. Ono mora da je u prvom redu radenika, kada god se radi o borbi protiv otudivanja naše krvi, i to možda našoj boljje krvi!«

Sokolstvo je jedna vrlo jaku veza i zajednica svih ljudi Slovaca: Sokolska veza nije samo ideološke prirode, već i materijalna, jer nadovezuje deda na oca, oca na sina, spaja zemlju sa zemljom i vodi do onoga užvišenoga i bezgranično lepoga, što se zove poslobinom, domovinom, otadžbinom! Naše Sokolstvo u Americi mora biti svesno baš toga svoga zadatka u brzi okviru nacionalnog sačuvanja podmatlaka i bezgranično lepoga, što se zove poslobinom, domovinom, otadžbinom! Naše Sokolstvo u Americi mora biti svesno baš toga svoga zadatka u brzi okviru nacionalnog sačuvanja podmatlaka i naraštaja. Sokolstvo u Americi je zadaća da čuva i spasi našu decu; da ih uči da vole svoju postojbinu, da ne zaborave odakle su, da budu ponosni na grobove svojih dedova i da uvek misle na svoju majku Jugoslaviju, jer ona je dobra majka sviju nas.«

Telovežba i sport sa medicinskog gledišta

Telovežba odnosno gimnastika i sport nisu sinonimi za jedan te isti pojam, ali se ipak u svom konačnom cilju podudaraju.

Sport teži uvek za nekim maksimalnim uspehom, za rekordom, gde se jakost, okretnost i sposobnost jednoga upoređuje sa drugim. Naprotiv telovežbi nije svrha da postigne rekorde, već ona ima zadaću da nastoji razviti i očuvati telo, da bude snažno i skladno, a po tom i zdravo, sistematskim vežbanjem čitavog telesnog mišića.

U koliko sport takoder razvija i jača, i ako samo pojedine grupe mišića, ipak ga zato možemo uvrstiti u pojam telovežbe ili gimnastike, kao njoj podređeni pojam. U toliko se eto pojava i poklapaju.

Zadaća je telovežbe, da telu dade zdravlje, snagu, te skladnu i estetsku lepotu, pa prema tome ona spada u negu i kulturu tela.

Bitan je upravo znak kulture, da čovek pazi na svoj vanjski izgled, i da mu nije svečedno kako izgleda, i to ne samo možda iz estetskih razloga, ili erotskih nagona, nego poglavito zato, da se što lakše sačuva od raznih bolesti, a i da prerano ne započne stariti.

Istina, ideal lepote tela je subjektivni pojam, a bijaše i u razna vremena različit, pa zato moramo pojam lepote tela tako definirati, da je lepo razvijen onaj čovek, koji se najviše približava idealu lepote svoga doba, a ružnost je naprotiv uvek jedan manjak i upravo neki okov u borbi za opstanak.

Kod starih klasičnih naroda Grka i Rimljana bio je ideal lepote ujedno i ideal zdravlja. Lepo im je samo prirodno razvijeno telo, harmoničnih proporcija, do čega se dolazilo umerenosću i trajnim vežbanjem, koje je kod njih postalo upravo nekom znanosti.

Međutim, sve to bio je privilegij samo viših slojeva, kano što je u glavnom načelost još i danas. — Široke narodne mase nisu imale baš mnogo uđela na njihovo visoko razvijenoj higijeni.

Danas se upravo čudimo naporima i telesnim podvizima, koje su iz-

vele nepobedive legije starih Rimljana. Razjašnjenje tomu možemo naći samo tako, da su oni kao i Spartanci svoje mladiće vežbali već od rane mладости, da nauče postepeno podnaštati i najteže telesne napore.

U srednjem veku su se prilike mnogo promenile. Kultura i znanost evala je jedino na dvorovima i u samostanima. Tada se najveća brig posvećivala spasenju duše. Ne koristi čoveku lepo i zdravo telo, glavno je da duša nije bolesna; takovo je bilo nazoriranje u ono doba. — Samo kod Arapa, na dalekom Orientu, opažaju se tragovi klasičnog helenizma i grčke kulture.

U novom veku uskrsnuo je ponovo antički ideal lepote, ponajpre u Italiji. To doba renesanse (preporoda) iznelo je jednoga od najvećih genija Leonarda da Vinci, umetnika i učenjaka, koji se posveta poveo za antičkim pojmovima lepote i za nazorima starih Helena.

Bizantinski ukočenost i stid pred golotinjom, opet je zamenilo divljenje harmoničkoj lepoti gologa ljudskog tela.

I gimnastici opet se posvećuje sve više pažnje, dok u 18. stoljeću ne osvarenu naučno delo »Contrat sociale« od J. J. Rousseaua (1762 god.), gde je iznesen geslo: povratak k prirodi. Lepo je ono što je prirodno, zdravo je ono što je prirodnog. Valja reformirati odgoj mladeži, način života, jelo, odevanje, sve u smislu povratka k prirodi.

Koncem 18. stoljeća pisana su već prve zasebne higijenske dela, u kojima se među ostalim propoveda korist telovežbe i njenu značenje za očuvanje zdravlja.

Pravi razmah doživelja je telovežba tek polovicom prijašnjeg stoljeća, i to najpre u Engleskoj. Kontinentalna Evropa bolovala je onda još od revolucije i gradanskih ratova. Vodila se borba sa reakcionarizmom, koji je i podlegao. U Engleskoj sport je prodro medju široke mase naroda, te je cijenjen kao važno sredstvo valjana odgoja mladeži.

U ono doba pada i rođenje slovenskog velikana dr. M. Tirša, čiju je stogodišnjicu rođenja dostoјno proslava-

Čuvajmo se »prijatelja«!

štine, sada je pravi čas. Manje deklamacija, manje fraza, manje manifestacija. Više rasprava, više razmišljanja i više čišćenja!

Što nas može najviše oslabiti?

Zar napadaji i klevete izvana? Zar bes neuspela naših protivnika? Zar slabosti i mane naših neprijatelja? Nikako. Najviše i najteže nas mogu pogoditi oni »naši«, koji svojim slabostima i manama, svojim pogreškama i svojim porocima slave našu kolektivnu jakost i snagu naših pravdednih i krekarskih i žilavost, koja nas je takođe i zdruje izvukla iz svih podmetnutih nepriklica proračunatog i smislenog napadaja?

U vatri neочекivane i ogorčene navale na Sokolstvo, iskušali smo naše sile. I zadovoljni smo s tim kušanjem. Izašli smo jači i čvršći. Ko čelič žarenja i kovanja.

I što smo još uvideli? Čistota našeg rada, srčika naše vrednosti i naše snage leži u bitnoj vrlini sokolskoj: u častoljubju, u istini i bratskoj ljubavi. Bez tih krepstkih nikada mi ne bi imali snagu i žilavost, koja nas je takođe i krepke i zdruje izvukla iz svih podmetnutih nepriklica proračunatog i smislenog napadaja.

</div

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Nova sokolska izložba ČOS

Početkom maja priredice ČOS u dvorana Klam-Galasove palate poslešetsku izložbu, koja ima zadaću da prikaze, kakav odjek je imala Tisova godina u Sokolstvu i u kulturnom svetu te što su sve umjetnici izradili u proslavu Tisova jubileja. Biće takođe izloženo sve što se prošlo godine pisalo o Tisu i Sokolstvu. Pored toga prikazat će se na izložbi i uspeh prošlogodišnjeg jučiarnog svesokolskog sleta, i to ne samo putem diagrama, nego i putem mnogih slika, plakata i t. d. Izložba će biti priredena u pomenutoj krasnoj baročnoj zgradu u 7 dvorana. U jednoj od njih biće izloženo sve, što je o Sokolstvu i IX sletu bilo napisano u inostranim novinama, priložena će biti informaciona geografska karta, na kojoj će tačno biti označeno, gde se sve na svetu pisalo o sletu. Druga će opet dvorana biti određena samo za fotografске slike sleta i svečanosti. Nema sumnje, da će i ova, kao i lani sletska izložba biti odlično pripremljena i da će puno meri ispuniti svoju zadaću.

Iz najveće praške župe

Sokolska župa Barakova najveća je praška župa u kojoj je udruženo 87 društava sa 16.850 članstvima. Podjeljena je na osam okružja, koja intenzivno radi. Ove je godine proslavila svečano 100 godišnjicu rođenja velikog rodoljuba, narodnog buditelja i odličnog Sokola J. Baraka, po kojem nosi i ime. Tom zgodom je bila na Staromestskom namještaju na kući br. 461, u kojoj je Barak stanovaо, otkrivena spomen ploča. Sve praske župe inaju nekakvo zajedničko vodstvo, koje prelazi svake godine na drugu župu, tako da je ove godine vodstvo čitavog Sokolstva Praga i okoline koncentrisano u župi Barakovoj. Ova vredna župa broji 408 prednjaka i 124 pomoćnika, te 245 prednjakinja i 101 pomoćnicu. Iz ove je župe na IX svesokolskom sletu nastupilo 1459 članova, 246 starije braće, 1446 žanica, 405 naraštajaca, 597 naraštajki, 1949 muške dece i 2389 žen. dece, svih vežbača dakle 8491. Održani su i prednjački tečajevi, u kojima je bilo 113 posetnika. Okružna načelništva održala su 82 sata uvečavanja prednjaka za sletske vežbe, izvršila 66 pregleda tehničkog rada po jedinicama. Jednako kako tehnički rad tako i pravni rad pokazuju lepe rezultate. U društvinama ove župe održano je predavanja i govora pred vrtom 2930, na sokolskim pozorišnim komadima, za decu je predeno 247 lutkovenih predstava, izvršeno je 187 izleta i održana 54 prosvetna tečaj. Od većih praskih društava pripadaju ovoj župi sledeća: Prag I, Karlin, Libeū i Visočani.

Iz českog Sokola u Parizu

Krajem prošle godine ovo je društvo brojilo 150 članova, od kojih redovito vežba oko 60 članova i žanica. U martu o. g. priredje je uspeo prednjački tečaj. Lani je saradivo društvo na raznim priredbama Senske župe francuskog gimnasta, gde je postiglo u lakoatletskim takmičenjima lepe rezultate. U ostalom sav je rad bio i ovde upućen na pripreme za veliki slet u Pragu. Pre sam polazak u Prag održan je javni nastup sa sletskim vežbama na trgu Sen Mande, kojemu je prisustvovala brojna pubika. Na sletu u Pragu vežbalo je 27 članova iz ovog društva, što je svakako lep broj. Ovo društvo saraduje i u tesnoj je vezi i sa sokolskim društvinama ostalih slovenskih naroda, koja rade u Parizu.

Češkoslovačko Sokolstvo u inostranstvu

Sva češkoslovačka sokolska društva koja rade u inostranstvu, osim onih u Austriji, koja sačinjavaju Donje austrijsku župu, udružena su u zagraničnoj župi. U 11 država imade 36 društava i jedan sokolski otsek. Ova društva postoje u: Gracu (Austrija), Londonu, Parizu, Vesincu (Francuska), Sofiji i Gornjoj Orehovici (Bugarška), Beogradu i Nadlacu (Rumunija), Pres Ruku, Saon Penja, Rosario Santa Fe, Buenos Airesu, Devotu i Dominiku (Argentina), Dubnu, Hlinsku, Hulču, Kvasilovu, Mirohoštu, Rovnu, Semidubu, Strakovu, Volkovu i Zdolbunu (Poljska), u Goldburgu, Torontu, Montrealu i Vinpenu (Kanada). Osam društava pak radi u Nemačkoj, među kojima je naročito agilno društvo u Berlinu, koje već postoji preko 40 godina. Novih je društava 5. U Poljskoj su osnovane dve nove jedinice, koje pak još nisu primljene u sastav ove župe, čije je sedište u Pragu. Radi se još na osnivanju triju otseka, tako da će ove godine biti opet 5 novih jedinica. U društvinama ove župe učlanjeno je i mnogo Rusa, Poljaka, Jugoslovena i Bugara, što pokazuje na sveslovenski

značaj Sokolstva. Ukupno ova župa broji sada 1590 članova i 560 žanica, naraštajaca 75, naraštajki 95, muške dece 390, ženske dece 350. Svega, dakle, broji župa 3060 pripadnika. Pored svog sokolskog zadatka jedinice ove župe vrše i veliku propagandu za poznavanje Češkoslovačke u inostranstvu. Na IX svesokolskom sletu učestvovalo je iz ove župe 1081 članstvo, što iznosi punih 35 procenata i pokazuje na vanrednu sokolsku svest. Rad po društvinama lepo napreduje i bilo bi preopširno, ako bi hteli da navodimo sve podatke o izvršenom radu u prošloj godini.

Rad Austrijske sokolske župe

Češkoslovačka sokolska društva u Beču i Austriji, osim društva u Grazu, udružena su u Austrijskoj sokolskoj župi, kojoj je sedište u Beču. U nedjelju 13. marta ova je župa održala svoju godišnju skupštinu. Prema izveštajima na skupštini župa broji 14 društava, od togih ih je 13 u Beču, a četvrtasto u Aistersdorfu. Svega članstvo je 2120. I pored krize i drugih političkih momenata porastao je broj članova sa 47. Naredne godine održće se, prilikom otvaranja sokolskog doma u Beču X. veči slet, na koji će doći i deputacije iz otadžbine, pre svega iz bližnje Moravske i Slovačke. Na sletu u Pragu učestvovalo je iz ove župe 682 članstvo i 159 naraštaja.

(Nastavak sa 1 strane)

vilo sveslovensko Sokolstvo, kao svog oca i osnivača.

Telovežba utecala je mnogo i na današnji nazor i ideal lepote. Danas smatramo lepin zdravo, mladenačko, snažno i harmonički i proporcionalno razvijeno telo, koje je sportom treniran, ali ne deformirano, a kod žene, da nije izgubilo ništa od svoje ženskosti. Takovo telo ne sme nikde da je odelom sapeto, a niti ga treba odelom sakrivati.

Kraj tolike važnosti što je dakle telovežba ima za zdravlje čoveka, razumljivo je, da je ona gotovo sasvim u domenu lečnika, čuvare zdravlja.

Samo održanje pojedinca u današnjoj borbi za opstanak iziskuje mnogo otpornosti i znanja, dapače i za primativnog. Nema sumnje, da je čovek svom umom osvojio svet i podložio prirodne sile svojoj duševnoj volji, no ipak bilo bi posvema krivo u odgoju posvetiti samo pažnju razvoju duše, a zanemariti telesni odgoj. Već stara ali istinita poslovica kaže, da je zdrav duh samo u zdravom telu, a kako drži i telo stvaraju nerazdeljivo jedinstvo, to je jasno, da gimnastika ne koristi samo telu nego povoljno utiče i na duševni razvoj.

Danas treba da su pedagozi s time na čistu, da je prošlo vreme kada se poslagala samo važnost naobrazbi duha, a mačuhinski se postupalo s ništavim telom. Telo je ogledalo duše, pa valja podjednako uzgajati i oplemenjivati svim vrlinama i jedno i drugo, a da ne bude koje od njih na uštrbu drugome.

Gimnastika pruža korisnu i zdravu naknadu za telesna oštećenja, koja prete razvoju mlađoga tela, sapetog u klupu za vreme dugogodišnje školske obuke. Ona daje razonodu i ustuk malaksalosti i manuelnom i umnom radniku, koju mu donaša svakodnevna jednoličnost rada, koja ubija žive.

Telovežba je takođe odlično sredstvo odgoja samog po sebi, jer sili karakter na suzdržavanje i samodisciplinu, neguje drugarsku svest, a odlično je sredstvo socijalnog izjednačivanja, jer rang i položaj medju sportskim društvima određuje postignuti uspeh, a ne bogastvo ili klasna razlika.

Da se doista postigne uspeh u sportu potreban je sistematski trening, tehnika i takтика, a to su činioći i telesni i duševni. Jasno je dakle, da sport mora i na obobe utecati, a razumni sport i utiče u skroz pozitivnom smislu.

Dužnost je da se prelazi svake napredne države da proučava telovežbu i sa znanstvenog, odgovornog i zdravstvenog gledišta te da svom odlučujuću upozorava na njenog higijensko značenje, i da propagira igre, sportove i gimnastiku.

Veseli nas, da se Jugoslavija danas može ubrojiti u tom pogledu u red najnaprednijih država, jer ona je osnovala i posebno ministarstvo za telesni odgoj.

Vjerujemo, da će biti prva i najveća brigada tog novoga Ministarstva, da telesni uzgoj postane zajedničko dobro širokih slojeva naroda, i da neće ostati i nadalje samo privilegij nekoliko odabranih.

U ovome članku ograničio sam se na promatranje telovežbe samo sa gledišta medicinskog, te ču kao lečnik naostati prikazati zdrav uticaj telovežbe

Iz Američke obce sokolske

Češkoslovačko Sokolstvo u Americi imade svoj vrhovni zajednički savez, ali je ipak podjeljeno na slovačko i češko Sokolstvo. Početkom ove godine brojilo je češko Sokolstvo u Americi 8 župa i to: istočna župa (Njujork), severoistočna (Klevland), srednja (Čikago), severna (St. Paul), zapadna (Omaha), jugozapadna (Goldfield), južna (Dallas) i župa na Pacifiku (San Francisco). Svega članstvo broji 9150. Prema lanjskoj godini ovo znači opadanje za oko 1000 članstava. Najjača od župa je srednja, koja broji 27 društava sa skoro 4000 članstava. Glavni predmet rasprava na skupštini bio je posvećen ovogodišnjem sletu u Čikagu, koji će ući u okvir velike svetske izložbe, te radu u društvinama, a osobito propagandi među češkim iseljenicima da bi se broj članstava opet povisio.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

u nedelju dne 2 aprila u 16 časova pučko predavanje br. prof. Đure Mravljevića: »Kroz Sokolstvo će se najlepše i najsigurnije izgraditi pojam dobrog i ispravnog gradanina«;

dne 7 aprila predaje brat dr. Laza Popović »O Sokolstvu«.

Predavanja održavaju se svakoga petka između 19 i 20 časova; pučka sokolska radio-predavanja održavaju se svake druge nedelje u 16 časova posle podne.

na telo i dušu čoveka, a i eventualne štete nekih sportova kod preteranog nastojanja za postizavanjem rekordnih uspeha.

Na razvoj čovečjeg organizma upliva njegova narav ili konstitucija, a ova pak se deli na genotipičku konstituciju ili nasledenu, koju je pojedinac primio već u zametku spajanjem očevih i majčinih nasledstvenih tvari (gena) po principima teorije o nasledovanju; — i drugo, na fenotipičku konstituciju, t. j. onu koja se formira kasnije u reakciji rastućeg organizma prema njegovoj okolini.

Pod okolinom razumevamo: klimu, način života, ishranu, odevanje razne bolesti i uposte sve ostalo što u borbi za opstanak dolazi u ma kakav odnos prema čovečjem organizmu.

Na prvu tako zvanu naslednu konstituciju ne možemo utecati, ali zato tim više na drugu fenotipičku.

Poglavitno smo telovežbom u stanju, da uplivamo, pače i da potenciramo fenotipičku sposobnost svakoga čoveka, a isto tako i sportom koji već prema svojoj vrsti, svaki razvija drugi deo, odnosno drugu grupu čovečjeg mišića, kojuje vezbamo. Spomenut moram, da je mišić na početku kontrakcije najjači i da kasnije sa daljnjim sticanjem njegova jakost opada.

Da bi medikogimnastika imala uspeha treba uvek paziti na sledeća tri momenta:

1) vežbane organe treba uposlit preko običajne mere rada;

2) vežbanje mora biti poduprto vlastitom voljom vežbača za vežbanjem i

3) vežbanje mora da je dulje vremena sistematski provadano i povremeno uvek pojačavano.

Samo onda se svaki organ a naročito mišić jača, ako je postepeno na njega stavljen veći zahtev i napor, nego je to za nj običajno.

Baš u toj rečenici leži sva vrednost i bit medikogimnastike a time i telovežbe uopće.

Zander je svojim medikomehaničkim gimnastičkim aparatom postavio zadataku da se njima može napor uvek

ali naravno uvek samo pod stalnom stručno lečničkom kontrolom. Inače bi ona mogla postati dvostruk mač, koji bi kad god doneo više štete nego koristi, dok je u uzdama lečnika postala odlično moderno terapeutsko sredstvo protiv mnogih oboljenja i telesnih mana.

Gimnastiku starijih Helena, koja je za vreme srednjeg veka bila zaboravljena, uskrsnuo je u 19. veku Švedanin Henrik Ling, rođen 1776 u Lyngu. Bio je pesnik i osnivač takozvane švedske gimnastike zdravlja (Heilgymnastik). On je za Švede ono, što je za nas Slovensa 50. godine dr. Miroslav Tis. Bio mu je ideal da duševno i telo preporodi svoj narod, spominjući se nordijske slavne prošlosti. On je delio gimnastiku na odgoju, medicijsku, zdravstvenu, vojničku i estetsku, od kojih je do danas sačuvana zdravstvena, kao i t. z. švedski sistem telovežbe. Na njegov poticaj osnovan je u Stokholmu centralni gimnastički institut, što je za ono vreme bila posvemašnja novost.

Medicina se još i danas služi Lingovom telovežbom zdravlju, nazivajući ju slobodnom ili prostom, za razliku od Zanderova tzv. mehaničke medikogimnastike, koja u medicinsku telovežbu uvada razne gimnastičke aparate.

Nemački glasoviti hirurg Bier je takođe također da propagandi medikogimnastike te je uvek naglašavao njenu važnost za telesni razvitak i upozoravao na veliku značenje uticaja sunčanih zraka na kožu tela, te na povećanje izmenje tvari u čoveku usled podražaja ultraljubičastih sunčanih zraka na golo telo vežbača. Time sam ujedno naveo tri najvažnije grane medikogimnastike koje postoje i danas.

Biorova telovežba golin telom spada direktno u podražajnu medicinu, koja se danas mnogo upotrebljava i ceni.

Lingova manuelna gimnastika dolazi u upotrebu kod slabosti pojedinih živaca (pareza) i posledične kržljavosti odgovarajućih grupa telesnog mišića, dok Zanderova metoda medikogimnastičkim aparatom dolazi u obzir kod raznih mišićnih ukočenosti (kontraktura), umanjene gibivosti zglobova, iskrivljene hrptenice i drugih raznih mana statičkog sistema čovečjeg tela. Tu Zanderova gimnastiku zovu i gimnastikom opora.

Kod medikogimnastike valja paziti da se ne prekoraci fiziološka (prirodna) mogućnost zdravlja pojedinog dela tela, a treba u obzir uzeti i jakost nekog mišića, kojega vežbamo. Spomenut moram, da je mišić na početku kontrakcije najjači i da kasnije sa daljnjim sticanjem njegova jakost opada.

Da bi medikogimnastika imala uspeha treba uvek učiti sva vrednost i telovežbe.

Iz istine je, da se povećano prozračenje plućiju t. z. plućnog emfizema nastojimo uticati gimnastikom na formu grudnog koša kako bi se ovome opet povratila elastičnost, te da bi mogao dobro izvršavati izdizanje zraka iz plućiju.

Istina je, da se povećano prozračenje plućiju i jače snabdevanje krviju sviju delova plućiju naročito u mlađim godinama lakše postizava igrom, trčanjem i skakanjem u prirodi, nego li gimnastikom disanja, ali ako uočimo današnje prilike i nač

Iz sednice saveznog TO od 28 marta 1933

Otvorivši sednicu, savezni načelnik brat Ambrožić pozdravio je novog tajnika saveznog T. O. brata Franca Lubeja, koji je upravo nastupio to mesto, izrazujući svoje uverenje, da će uspešno vršiti povere mu poslove. — Nadalje je brat načelnik izvestio o važnijim zaključcima, koji su bili doneseni na sednici zborna župskih načelnika dne 19. marta i na sednici izvršnog odbora dne 20. marta o. g. u Beogradu. Među ostalim izvestio je, da je na sednici zborna župskih načelnika bio donešen i jednodušan zaključak da se u Sokolstvu uvedu odgovarajuće vojničke veže. Izvestio je nadalje da će kroz kratko vreme biti donešen zakon o obaveznom telesnom uzgoju.

U pogledu ovogodišnjeg pokrajinskog sleta u Ljubljani izvestio je o olakšicama, koje je Ministarstvo saobraćaja izdalo za putovanje na slet. U tim olakšicama odredeno je da će vežbači i vežbačice iz naše države kao

također i oni iz inostranstva, i to svih kategorija, kako u pretsletskim tako i u glavnim sletskim danima, imati besplatnu vožnju na svim našim željeznicama od polazne stанице, odnosno od granice, do Ljubljane i natrag. Za ostanak članstvo predviđena je četvrtinska vožnja, za nečlanove polovina.

Umolice se brata inž. Poženela da po uputama saveznog tehničkog odbora izradi nacrt za povorku na pokrajinskog sleta u Ljubljani. Ujedno se je odredilo i ulice, kroz koje će povorka prolaziti. Mesto nastupa za članstvo određeno je na Kongresnom trgu.

Glede vodnika takmičarskih vrsta ostaje se u načelu pri tome, da će svaku takmičarsku vrstu voditi poseban vodnik, koji sam neće takmičiti, ali će se ipak dozvoliti da i on može učestvovati i takmičenju, za slučaj da vrsta ne bi imala svoga vodnika, da takmiči s vrstom.

Pri kome sednici bili su podeljeni referati za glavnu godišnju skupštinu Saveza, koja će se održati 23. aprila o. g. u Beogradu.

mo bratske pozdrave. Živeo Kralj! — Živila Jugoslavija! Zdravo! — Sokolsko društvo Zamet — Kantrida.

Bos. Grahovo. Sa osnivačke skupštine Sokolskog društva u B. Grahovu pozdravljamo našeg dnevnog starešinu kličući Živeo! — Starešina Kosta Novaković.

Kruševac. Sa svoje godišnje skupštine šumadijski Sokoli oduševljeno pozdravljaju svoje vodstvo. Istovremeno molimo da bratski Savez kod dnevnog brata starešine i njegovog doma bude tumač naših iskrenih želja za njihovo dobro i našeg oduševljenja u borbi za sokolske ideale. Zdravo! — Starešina Jovanović.

Peć. Sokoli Pećki složni sa sokolskim gestom: »jedan za sve — svu za jednoga«, pozdravljaju bratski Savez sa svoje godišnje glavne skupštine. U ime skupštine Radivoje Zonjić, advokat Miro Protić, penzioner.

Biograd. Sokoli na vratima Zadra sakupljeni u Nevidama, na otoku Pašmanu, prigodom osnivanja sokolske čete šalju bratskom Savezu svoj gromki Zdravo! — Matično društvo Biograd.

Sremski Karlovci. Sokolsko društvo Sremski Karlovci pozdravlja sa svoje današnje glavne skupštine bratski Savez kao najvišeg pretstavnika ujedinjenog jugoslovenskog Sokolstva s najdubljim uverenjem da je rad jugoslovenskog Sokolstva bio do sada na dobrom putu, i sa željom da se na tome putu nastavi, i poređ neopравdanih optužava sa neupućene strane, jer je baš danas najpotrebniji odlučan sokolski rad na utvrđivanju jugoslovenskog državnog i narodnog jedinstva, a isto toliko i složan i požrtvovan rad na moralnoj obnovi našeg narodnog društva, na kojem složnom radu je pozvan do saradnje, poređ crkve, škole i ostalih kulturnih ustanova, u prvom redu i naše ujedinjenje jugoslovenskog Sokolstva. Zdravo!

Šibenik. Starešinstvu bratski pozdrav sa glavne godišnje skupštine. — Župa Šibenik-Zadar.

Rakovica. Sa osnivačke skupštine Sokolskog društva u Rakovici, sreza Slunji, pozdravljamo i kličemo Živeo Sokol kraljevine Jugoslavije! — Odbor.

Zamet. U velikoj svojoj radosti sa proslave devete godišnjice oslobođenja Zameta kad smo i mi spojeni u slavi jugoslovenskoga Sokolstva šalje-

Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija! Sokolsko društvo Vitanje.

Sv. Lenart v Slov. Gor. Sokolska četa Sv. Benedikt u Slov. Gor. ogorčeno protestuje protiv poslanice katoličkog episkopata uperene protiv Sokolstva. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Sv. Lenart v Slov. Gor. Sokolska četa Sv. Ana u Slov. Gor. sakupljena na godišnjoj skupštini, osuduje napadaj katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Poljčane. Protiv nepravednih napadaja jugoslovenskih biskupova na Sokolstvo najednije protestujemo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija! Sokol Poljčane.

Ljutomer. Sokolska četa Cvet protestuje protiv poslanice katoličkog episkopata uperene protiv Sokolstva. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Rankovci. Izražavamo naše ogorčenje i protest protiv napada katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Zgornja Sv. Kungota. Sokolsko društvo u Sv. Juriju ob Pesnici na državnoj granici protestuje protiv napada katoličkog episkopata na naš idealni pokret. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Sv. Jakob u Sl. Gor. Sokolsko društvo Sv. Jakob u Slov. Gor. najodlučnije osuđuje poslanicu katoličkog episkopata protiv Sokolstva. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ogorčeni zbog neosnovanog napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

S. Lovrenc na Pohorju. Ogorčeni zbog neosnovanog napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Središče ob Dravi. Sokolsko društvo u Središču ob Dravi, sakupljeno na godišnjoj skupštini, sa ogorčenjem odbija neosnovane napadaje u pastirskom listu katoličkog episkopata. Tvrdi ubedeni, da uvek pobeđuje dobro nad zlom istinu i prava ljubav zlobu i mržnju, Sokoli će sa dvostrukom snagom nastaviti svoj nesebičan rad za dobrobit našeg naroda i otadžbine. Živeo naš viteški Kralj Aleksandar II! Živila naša lepa domovina Kraljevina Jugoslavija! Starosta Anton Tkalec, tajnik Mirko Plelepec.

Sv. Barbara na Halozah. Potpisana Sokolska četa protestuje protiv poslanice katoličkog episkopata. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Konjice. Sa ogorčenjem odbijamo neosnovane napadaje u poznatom pastirskom listu katoličkog episkopata. Tvrdi ubedeni da uvek pobeđuje dobro nad zlom, istinu i prava ljubav zlobu i mržnju, mi ćemo s dvostrukom snagom nastaviti svoj nesebičan rad za dobrobit našeg naroda i otadžbine. Živeo naš viteški Kralj Aleksandar II! Živila naša lepa domovina Jugoslavija! Starosta dr. Ervin Mejak, tajnik Marek.

SOKOLSKA ŽUPA NIŠ

Podujevo. Sokolsko društvo Podujevo, sa malog Kosova, najenergičnije protestuje protiv nepatriotske klevete katol. biskupa na naše jugoslovensko Sokolstvo, kao najsvetiji simboli narodnog jedinstva i čuvara državne celine. Starešina Kosta Đorđević, tajnik Miladin Jakovljević.

Salaš. Sokolska četa Brusnik sa zlatnog Timoka ogorčena na poslanicu katol. episkopata protiv Sokolstva, kliče: Živeo Jugoslavija! Starešina Jović.

Niš. Sokolska četa u Gornjem Matejevcu najodlučnije osuđuje napad katol. episkopata na Sokolstvo, jer je uperen protiv narodnog i državnog jedinstva, za koje je proliveno mnogo krvi. Zahvaljujući nješto mere protiv katol. episkopata. Ždravo! Starešina čete Krsta Nikolić.

Prokuplje. Sokoli junačke Toplice, koja je za jedinstvo naroda i države dala najbolje svoje sinove, i koja budno čuva krvlju stečenu našu lepu domovinu, svom žestijom sokolskoga duha i sokolskih mišića osuđuju zlobne namere poslanice katol. episkopata protiv Sokolstva. Uz sokolski poključ: Ždravol neka bratski Savez Sokola primi uverenje, da su Sokoli Toplice uvek spremni i gotovi da brane jedinstvo naroda, kao i sokolsku porodicu, sa istim požrtvovanjem sa kojim su ga i stvarali. Starešina Sok. društva Dobrivoje Mihajlović.

Svrljig. Sokoli varošice Svrljiga najenergičnije protestuju protiv poslanice katol. episkopata protiv Sokolstva, boreći se za jugoslovensku ideologiju: jedan narod, jedna država, jedan Sokol. Starešina Dikić, tajnik Vojinović.

Niškog. Sokolska četa u Jelašnici, sreza Niškog, najodlučnije protestuje protiv neodoljivog rada svih rušilaca jedinstvene Jugoslavije i Sokolstva. Neka dobro znaju da smo Jugosloveni i Sokoli. Živeo Kralj Zdravol! Starešina Nikolić, načelnik Plinerović.

Salaš. Sokolska četa u Šipkovu osuđuje postupak katol. episkopata na razaranju sok. kadrira i državnog jedinstva. Molimo da se ovome zlu stane na put. Starosta Đorđević.

Boljevac. Pridružujemo se protetu br. Sok. društva Boljevac sa uslikom: Živeo Sokol Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Pragersko. Ogorčeni zbog nepravednog poslanice katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Slovengradec. Ogorčeni zbog neosnovane napadaja katoličkog episkopata na SKJ kličemo: Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Sokolsko društvo Slovengradec.

Slatina-Radenci. Ogorčeno protestujemo protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Konjice. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Pragersko. Ogorčeni zbog nepravednog poslanice katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Slatina-Radenci. Ogorčeni protestujemo protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut SKJ. Živeo Kralj! Živila Jugoslavija!

Maribor. Ogorčeni protestujemo protiv našeg narodnog jedinstva.

Međica. Sokolska četa u Špitalcu pri Konjicu ogorčeno protestuje protiv napadaja katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Štelčinci. Dizemo glas ogorčenja protiv poslanice katoličkog episkopata, pročitane u crkvi, u kojoj je bio na nelep način naš padut

za zadaću da udrži francuske intelektualce za što uspešnije provođenje telesnog uzgoja, za njegovo naučno proučavanje i propagandu putem umetnosti.

IZ MEDUNARODNE UNIJE GIMNASTA

Naredna skupština Medunarodne unije gimnasta, u kojoj je učlanjen i naš Sokolski savez, održće svoju skupštinu dne 11 i 12 aprila u Lozani. Pored toga određice se program te veče za narednu medunarodnu takmičenja, koja će se održati god. 1934 u Pešti. Kako je poznato imao je da postane novi predsednik unije pokojni brat dr. Šajner, pa bi sada trebao da dođe na mesto predsednika jedan od predstavnika Sokolstva.

Velika higijenska izložba u Beogradu. Za vreme od 19 avg. pa do uključivo 20 sept. o. g. priređuje se velika higijenska izložba u Beogradu. — Naučiv ove izložbe biće »Prva zemaljska higijenska izložba.« Izabran je već predviđeni odbor, a pripreme se vrše i po poslednjim banovinama, koje će izložiti na izložbi razne predmete, koji pokazuju stanje higijene i zdravlja u njihovom području. Izložba će imati tri deljenja. Prvo će biti smešteno u zgradi Tehničkog fakulteta. Ovo deljenje sastavljeno je iz sledećih otseka: demografija i rasna higijena, medicinska etnografija, lična higijena, hrana, higijena rada, sport, turizam, banje i klimatska mesta, zdravstveno prosvetovanje, zdravstveni rad, higijena majka i dece, zaražne bolesti, tuberkuloza, venerične bolesti, higijena stana, higijena naselja, sanacija, veterinarstvo, uređenje bolnica i lečilišta. Drugo deljenje biće smešteno na prostoru iz Tehničkog fakulteta, gde je g. 1930 održan svesokolski slet. Dok je prvo deljenje naučno, drugo je komercijalno. Ono će imati sledeće otseke: Naselje: kuća, ulica, čišćenje klanica, javna kupatila i drugo; Gazdinstvo: uređaj gazdinstva, sporedne zgrade, štale, dubrište, veštačko dubre; Stan: soba, kuhinja. Nameštaj, peći, instalacije za grejanje, osvetljenje, čišćenje, kupatilo; Sanitetska tehnička: vodovod, bunari i česme, kanalizacija, građenje bolnica i t. d.; Ivdonja i pregradba životnih namirnica: mleko i mlekarice, hleb i pekare, meso, tvornice za preradu mesa, voća i povrća, voćni sokovi, voće i povrće, i t. d.; Gimnastika i sport: sprave za vežbanje, vežbališta i t. d.; Literatura (higijene, zdravlja, sporta, turizma i t. d.). — Ovo drugo deljenje sastojeće se iz četiri velikih paviliona, a pojedine tvrtke i preduzeća izgradile svoje posebne paviljone. Treće deljenje biće park s bioskopom u kojem će se prikazivati samo propagandni filmovi zdravstvenog značaja.

Izložba naše književnosti za decu. U maloj dvorani Kolarčevog narodnog univerziteta u Beogradu ovih je dana u okviru »Dečje nedelje« otvorena izložba knjige za decu. Izložena su sva naša dela namenjena omladini i to ne samo ona na srpsko-hrvatskom jeziku, nego i ona na slovenačkom jeziku. Zastupana je i literatura iz starijih vremena, koja nije više u prodaji, a koju je pozajmila Narodna biblioteka. Za ovu izložbu vlasta u našoj prestonici veliko interesovanje.

† Paja Pavlović. Dne 24 marta umro je u Beogradu jedan od nestora prestižnog narodnog pozorišta, po-

znati glumac Paja Pavlović. Rodio se 1861 u Arandelovcu, gde je i svršio osnovnu školu. Gimnaziju je učio u Beogradu, ali u šestom razredu napusti studije i u godine 1880 u putujući pozorišnu trupu Dinulovića, gde je ostao godinu dana, nakon čega postaje 1881 privremeni član Narodnog pozorišta, a već 1882 redovni. Prošle je godine proslavio 50-godišnjicu svog umetničkog rada na pozornici prestižnog pozorišta, kojemu je kroz ceo život ostao veran. Glavna njegova struka bili su nastupi s pevanjem pesama u narodnim komadima i u operetama.

450-godišnjica rođenja Rafaela Santi. Pre 450 godina, na dan 28 marta rodio se u varoši Urbino jedan od najvećih slikara ne samo srednjeg veka, nego svih vekova. Sa Leonardom da Vinči i Michelangelom Buonarotiem predstavlja na najviši izraz umetničkog genija takozvane Renesanse. Radio je u Vatikanu, koji je ukrasio svojin besmrtnim delima, a pokopan je u Panteonu. U slikanju Madona još do današnjih vremena nikao ga nije dostigao. Iako je umro mlad, već u svojoj 37 godini, ipak je ostavio brojne svoje rade, od kojih su prava remek-dela većite vrednosti »Madona Sikstinska«, »Sv. Obitelj«, »Lepa vrlarica«, »Sv. Mihajlo svladava demonu«, »Parnas« i još nekoj druga. On nije pak bio samo slikar, nego i arhitekta i kipar.

Smrt češkog učenjaka. U svojoj 75 godini života umro je ovih dana u Pragu znameniti filolog i folklorista prof. dr. Juraj Polívka. Bio je profesor na Karlovom univerzitetu u Pragu i priznat stručnjak. Mnogo je radio osobito na prikupljanju i tumačenju narodnih priča svih slovenskih naroda. Za svoje zasluge bio je odlikovan raznim priznanjima. Bio je član Petropskih akademija nauka, dalje Kraljevske akademije nauka u Beogradu, član Jugoslovenske akademije u Zagrebu i član Bugarske akademije nauka u Sofiji.

Nova odlikovanja Paderevskog u Americi. Čuveni pianista i kompozitor Paderevski, prvi predsednik slobodne Republike Poljske, koji je mnogo učinio za oslobođenje Poljske svojom agitacijom i ličnim poznanstvom s pokojnim predsednikom Amerike Vilsonom, još i sada najviše radi i boravi u Americi, gde je veoma omiljen i cenjen. Američka javnost već mu je više puta iskazala svoje poštovanje. Po poslednjim će mu pak vestima njujorski univerzitet podeliti sada i počasni doktorat, a istog dana biće mu predana i diploma Američke akademije nauka i umetnosti, kojom će ga ista imenovati svojim redovnim članom.

Jugoslovenska izložba u Sarbrienu. U glavnom mestu provincije sarske priredio je državni muzej izložbu jugoslovenske umetnosti i domaćeg obrata. Organizaciju umetničkog dela izložbe poverena je našem poznatom slikaru prof. Tomislavu Krizmanu. Na izložbi zastupani su radovi 42 naših umetnika, među kojima su i nuka dela Meštrovićeva, koji ima baš sada svoju izložbu u Parizu.

Jugoslavija na sajmu u Lionu. Na međunarodnom sajmu u Lionu ima i naša država svoj paviljon, koji je veoma lepo ureden, te bar u malom opsegu pokazuje privredno stanje naše zemlje, njezinu prirodne lepote i njezinu bogatstvo. Dne 18 marta bio je aranžovan poseban jugoslovenski dan. Na programu bile su naše pesme, naša glazba i tri predavanja i to: o turistici, o privrednim prilikama i o trgovackim vezama Jugoslavije i Francuske. Priredbu je posetio i naš veliki prijatelj lionijski gradonačelnik i bivši ministar poslanik g. Eduard Erio.

U isto vreme otvorena je i Sokolska čitaonica tako, da će Sok. društvo imati sada i svoju čitaonicu i dve prostorije za održavanje sednica, koje je brat Đukić Vladimir, bez ikakve ostete prepustio Sokolskom društvu.

Cajanka je uspela iznad svakog očekivanja. Sokolsko društvo ima od ove čajanke vrlo lepu dobit, koja je namenjena za kupnju glazbala i sprava za vežbanje.

Sokolsko društvo je odlučilo, da u buduće održava svakog meseca po jednu čajanku, a po Uskrsu će se održati i zabava, na kojoj se već sada ozbiljno radi. Čist prihod od ove zabave namenjen je takoder za kupnju sprava, koje su veoma potrebne, pošto Sokolsko društvo raspolaže s velikim brojem vežbača, naraštaja i podmlatka tako, da će ovo Sokolsko društvo biti jedno od većih društava.

Iako je Sokolsko društvo tek osnovano, ono se nuda, da će moći već u junu ili julu ov. god. javno nastupiti u raznim mestima, te je u tu svrhu izaslan ovih dana na prednjački tečaj bratske župe u Banju Luku svoga prednjaka Posarića Dragana.

Takoder je pokrenuta akcija, da se dobrovoljnim prilozima prikupi novac za kupnju sprava, te je već dobito od bana Vrbanske banovine brata Milosavljevića 1000 Din. a nada se, da će dobiti i od druge braće pomoći u ovu svrhu.

Zupa Bjelovar

SOKOLSKA ČETA TROJEGLAVA

Mesna Sokolska četa priredila je na 19 o. m. prvu sokolsku akademiju s biranim programom. Na akademiju odazvalo se mesno seljaštvo u velikom broju, a naročito omladina iz okolišnih sela. Sokolana je bila puna publike, a ukrasena je bila slikama tako da je davalja lep utisak. — Akademiju je otvorio br. načelnik i prosvetar Dimitrije I. Momčilović, koji je zatim održao predavanje: »Sokolstvo i seljačka omladina.« Predavanje je bilo poslušano vrlo pažljivo i ostavilo je dubok dojam na sve prisutne. Iza toga je tamburaški zbor otsvirao državnu himnu i sokolsku koračnicu.

Zatim su sokolska deca izvela oko 8 lepih declamacija patriotskog i sokolskog sadržaja. Izvedeno je par pesama i za trezvenjačku propagandu. Naročito se je svidala pesma »Sokolu kraljevine Jugoslavije« od brata J. Posleka, župnika, što je prisutna publike burno pozdravila. — Posle su ženska deca nastupila na pozornici u prostim vežbama, koje su izvedene s prevanjem. — Nastup m. podmlatka bio je upaljiv, jer su nastupali samostalno pod vodstvom svoga druga, koji im je komandovao i u šaljivim vežbama. — Nastup petorice br. članova u petorki, koju je sastavio br. okr. nač. Duš. Momčilović, bio je vrlo dobar, a izveden je uz pratnju glazbe. — Sve su tačke tehničkog programa uspele. — Na kraju izveden je veseli igrokaz »Stričeva oporuka« i dve solo scene.

— Nakon programa razvila se narodna zabava, na kojoj se nije točilo ništa posebno, jer je zabava vršena u sokolani. To je prva zabava u selu gde se nije točilo alkohola.

Zupa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO KRŠKO

Mesec maret je bil glede kulturno prosvetnih prireditev, ki so se vršile iz većine u sokolski dvorani, zelo bogat. Tako pričetkom meseца je imel Redči Križ 2 sklopni predavanji o raku in dne 24. pa predavanje o prvi pomoci o nezgodah s posebnim ozirom za telovadče in gasilce. Vsa ta predavanja, ki jih je imel banovinski zdravnik g. dr. Tone Ravnhar, so bila dobro obiskana, s čemer je bil podan dokaz, da so takšna predavanja potrebna in koristna.

Dne 12. t. m. je igrala gasilska družina iz Zakota pri Brežicah žaložar »Prokleta«. Dne 24. t. m. je pa nastopal pevski zbor »Vrbenica« z obširnim programom vokalnih skladbi. Zbor je štel 10 pevcev, ki so s svojim sigurnim nastopom, z dobro naštudiranim programom in discipliniranostjo povsem zadovoljili sicer v glasbenem oziru že zelo razvajene Krčane.

Prihodnji mesec bo pa glede prireditev gotovo nadkril tekočega. Dne 1. in 2. se bo vršil mladinski koncert sokolske dece, dne 8. in 9. nastopi sokolski naraštaj z akademijo in pravljeno igro »Kralj Brkoljin«, dne 22. in 23. pa je velik jubilejni koncert Glasbene Matice in sokolskega orkestra z sodelovanjem prvaka zagrebačke opere baritonista g. Buščeka.

SOKOLSKO DRUŠTVO MOZIRJE

Mozirje dobi Sokolski dom.

Dne 17. t. m. se je vršila v občinski posvetovalnici trga Mozirje važna in zgodovinska seja, ki je trajala po noči. Na dnevnom redu je bila glavna točka: podaritev na pol sezidine telovadnice v popolno last Sokolskoga društva Mozirje. Gospod župan Gorčić Matija je v svojem polurčaju pozdravio Mozirskemu Sokolu, omenil njegovo 50 letno nacionalno delo in

veliko potrebo po lastnom domu. V znak hvaležnosti 50 letnega dela je predlagal, naj se započeta stavba kot simbol trga Mozirje podari u popolno last Sokolskoga društva Mozirje. Z vidnim zadovoljstvom so občinski odborniki pozdravili in odobravali govor župana. Sledil je govor odbornika in staroste Mozirskoga Sokola br. Trogerja, ki se je uvodoma zahvalil gornji savinjski posojilnicu u Mozirju za darovanih Din 50.000 v prid Sokolskemu društvu za gradnju doma, kar znači u današnji veliki denarni stiski ne-prečinkljive zasluge.

Nato je povzel besedo gospod podžupan Čelinšek Franc, ki je v enakem zmislu podpril govor gospoda župana ter podčrtil važnost razbremenitve občinskega dolga. S tem, da se je Sokolsko društvo obvezalo izplačati končati započeto stavlje s podporo gornje savinjske posojilnice, se občina trg Mozirje razbremeni dolga za najmanj Din 100.000, kar znači skoro polovično vrednost gotove stavbe in kar je za davkoplaćevalce trga Mozirje velike važnosti.

Sledilo je načelno glasovanje, pri katerem je glasovalo za podaritev stavbe Sokolskemu društvu 7 odbornikov in le eden proti.

Gospod župan se je ob koncu zahvalil vsem odbornikom za tako velik čin, ki ga je občina trga Mozirje storila za veliko nacionalno stvar naše lepe domovine Jugoslavije.

Zavedajoč se velikodušnosti naših občinskih očetov in članov gornje savinjske posojilnice u Mozirju, budi na tem mestu v imenu Sokolskoga društva Mozirje izražena bratska zahvala z zagotovilom, da postane Sokolski dom v Mozirju ne le žarišče kulturne in telesne vzgoje, ampak močna nacionalna trdnjava v osrčju lepe savinjske doline.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAJHENBURG

Dne 15 januarja imel je naš Sokol svoj redni obični zbor, ki se ga žal članstvo ni udeležilo v onem številu, kakor smo v naših vrstah vajeni. Po pozdravu in prečitanju savezne poslanice je brat starosta opozarjal na 70 letnico ustanovitve Sokolstva na jugu in na pokrajinski zlet v Ljubljani. Izražajoč željo, da bi bilo društvo na pokrajinskem zletu odlično zastopano, je predal besedo posameznim društvenim funkcionarjem.

Načelnik brat Šeler je poročal o delovanju prednjačkega zabora in navepel, da je znašal povprečni telovadni obisk na uro pri članih 10, članicah 6, m. n. 7, ž. n. 6, m. d. 12, ž. d. 10. Članji so telovadili pozimi 2krat, poleti trikrat tedensko, članice v drugi polovici leta niso telovadile. Društvo je julija predalo pod vodstvom brata Burje enotredenski prednjački tečaj, ki so ga posečali tudi bratje iz sestre iz Senovega. Svoj javni nastop je društvo priredilo 7. avgusta. Sodelovalo je 5krat in tekmovalo v odborki v Brežicah, kjer je dosegljivo I. mesto Posavja. Na akademiji 4. decembra je bilo na sprednu 5 telovadnih točk.

Prosvetar brat Jereb izkazuje 3 seje prosvetnega odbora, 2 zabavni prireditvi, 2 spominski proslavi, 3 gledališke predstave, 2 gostovanji in Miklavžev večer, na katerem je bilo obdarovanih 110 otrok. Obžaloval je nerazumevanje članstva za poučna predavanja in apeliral na članstvo, naj ne dopusti, da bi se še kedaj ponovila tako sramotno slaba udeležba pri vseskozi zanimivem predavanju, kakor se je to zgodilo 23. aprila 1932.

Tajnik brat Mauer je poročal o delu društvene uprave, ki je bila vabljena 14krat k sejam. Društvo stopa v 24. letu in ni daleč čas, ko bo praznovano srebrni jubilej. Živi v prepričanju, da se bo članstvo letos s še večjo ljubino oprijelo sokolskoga dela.

Blagajnik br. Miklavčič je nodal pregled finančnega stanja. Njegovi misli so se mudile pri sokolskem domu, ki je občutno obremenjen in so v skrbah tem razpravljali tudi zborovalci.

Matrikar br. Jeriček je ugotovil, da je sedaj v društveni včlanjenih 42 bratov, 20 sester, 5 m. nar., 6 ž. nar., 54 moške in 46 ženske dece, skupaj 173 pripadnikov.

Gospodar brat Agrež je poročal, da se stanje inventarja od lanskega leta ni spremenilo.

V društveno upravo so bili izvoljeni: Starosta Lesjak Franc, nam. staroste in matrikar Jeriček Blaž, načelnik Zupančić Franc, nam. Scler Joško, načelnica Trtnik Vekoslava, prosvetar Jereb Bogomir, tajnik Mauer Franc, blagajnik Miklavčič Franc, gospodar Aprež Franc, odborniki namestniki: Ferluga Ferdinand, Lavrin Ivan, Zavrnik Martin, Serbec Gustav. Nadzorni odbor: Straus Michael, Stenovec Ivan, namestnika: Kosar Mirko in Boste Mimi. Častno razsodišče: Lesjak, Jeriček, Ferluga, Lavrin, Mauer in Zupančić.

SOKOLSKO DRUŠTVO RIMSKE TOPICE-SMARJETA

Zivljene v naš

živo razvijati i svakodnevno broj upisanih članova raste, pa tako i kod Sokolskog društva u Vojniću.

SOK. ĆETA GENERALSKI STOL

Nedavno osnovani prednjački zbor sastavljen je ovako: načelnik Joso Milinac, zamjenik Joso Matetić, tajnik Slavko Mohorić, zapisičar Jos. Matetić, gospodar Mile Šlat, apotekar Pero Matetić, statističar Igor Lukeš.

Na poslednjoj sednici upravnog odbora referirao je br. Matetić o osnutku prenjačkog zbora, što je uzeto na znanje. Raspravljanje je o predlogu brata Posleka za održanje akademije. Zaključeno je da se ista održi dne 23 aprila t. j. u nedelju iza Uskrsa. Za jaznu vežbu još nije određen datum, ali je zaključeno da se održi u mesecu julu t. g. posle ljubjljanskog sleta.

Bratu novinaru Matetiću stavljeno je u dužnost prikupljanje pretplatnika i ubiranje preplate za "Sokolski vesnik župe Karlovac". Br. Matetić je u prvi mah skupio oko 10 pretplatnika.

Na glavnoj skupštini društvenih načelnika u Karlovcu dne 25. o. m. prisustvovao je brat načelnik Milinac, dok drugi delegat nije bio pozvan.

Na glavnoj skupštini Sokolske župe Karlovac prisustvovao je br. Joso Matetić, zam. načelnika i društveni izvestilač za štampu.

Dne 29. o. m. odlazi brat Josip Poslek, župnik, u župu Lukovdol, kamo je premešten. Najpre su ga premestili u župu Gračac, zatim u pomenutu župu. Br. Poslek je agilni sokolski radnik. Nije htio čitati poslanice kač. episkopata protiv Sokolstva, a još lanske godine imao je istragu da nije pravodobno misio, a zapravo je misa bila u pravo vreme i u Sokolstvo je bilo u crkvi. Br. Poslek je poznat kao pisac i pesnik. Pripominjemo, da se ceo pak zauzeo za br. Posleka — preko tisuću potpisa, molba, tri depozitije, bezbrojne intervencije i t. d. upućene su nadležnoj vlasti, ali uza lud. Kulturni boj je izazvan, ali od strane biskupa, koji nije htio poslušati glas naroda — glas Boga, nego go ni br. Posleka već u drugu župu radi njegovog jugoslovenskog i sokolskog rada, prikrivajući to s neosnovanim razlozima. — J. M. Č.

Zupe Kragujevac

GLAVNA SKUPŠTINA ŽUPE U KRUSEVCU

Ove godine održana je glavna skupština 11 i 12 marta i to u Kruševcu, staroj prestonici Cara Lazara. Bi la je zastupljena velika većina društava sa svojim starešinama, tajnicima, prosvetarima, načelnicima i drugim delegatima.

11 marta od 14—17 časova održana je u sokolskom domu sednica Zbora društvenih načelnika. Načelnik br. Prohaska Josif, nastavnik gimnastike, podneo je svoj izveštaj o tehničkom radu u župi, a naročito o praškom sletu, utakmicama u odbocu i drugim priredbama u 1932 godini. Posle žive diskusije doneta su rešenja o radu u 1933 godini, koja je značajna i za naše Sokolstvo u župi, jer će se o Duhovima održati IV župski slet, a i pokrajinski slet u Ljubljani o Vidov danu. Jubilarna godina za naše Sokolstvo 1933, treba da se dostoјno izvede. Na zboru je doneta odluka, da župski slet bude u Kragujevcu, sedežu župe, gde treba da se podigne veliki stadion.

Istoga dana od 17—19 časova održana je pretkonferencija uprave župe i delegata. Posle sumarno iznetih izveštaja od strane sekretara, predsednika ŽPO, vode otseka za čete i drugih funkcionera, razvila se živa diskusija o njima i o predlozima uprave i društava. Doneti su važni zaključci o radu u 1933, naročito u pogledu rada u sokolskim četama. Inače je konstatovana činjenica, da je Sokolstvo u našoj župi uhvatilo čvrstog korena i da samo treba nastaviti s više planskog rada i uspešno biti još bolji. Naročito je naglašen napredak u pogledu sokolskog prosvetnog rada, iako je župski prosvetni odbor konstituisan prema pravilniku tek pri kraju septembra mesece i za kratko vreme postigao vidne rezultate: održao je prvi župski prosvetni tečaj u Kragujevcu, osnovao knjižnicu, zbirku novinskih išečaka i razvio i po društvena planški i sistematski prosvetni rad, naročito statistiku. Samo je konstatovano da učestvuju mali broj prosvetnih radnika u Sokolstvu aktivnim radom. Tako u Kragujevcu, gde ima oko 200 prosvetnih radnika (profesora i učitelja), samo jedan smešno mali broj učestvuje aktivno u Sokolstvu, što nije bolje ni u ostalim mestima.

Sutradan, 12 marta od 8—10 časova održana je sednica župskog prosvetnog zborna u velikoj sali gimnazije. Župski prosvetar brat Dukić Sava, profesor, podneo je iscrpan izveštaj o prosvetnom radu u župi u toku 1932 godine, koja je bila jubilarna. Tirševa godina, puna značajnih dogadaja kako po sveslovensko, tako i po naše jugoslovensko Sokolstvo. Naglašeno je u izveštaju, da je ovo prva godina, u kojoj je župski prosvetni odbor potpuno konstituisan prema pravilniku, iako dočekan, ipak uspeo da organizuje sistematski prosvetni rad u samom odboru, a i po društvenima i četama. Svoj "Plan rada" ŽPO je podesio pre-

ma »Četirgodišnjem planu« Saveznog prosvetnog zborna u Beogradu, prilagođivši ga specijalnim sokolskim prilikama u župi. Zavedena je statistička služba, koja obnavlja sve bolje rezultate. Iako nisu sve jedinice poslale svoje izveštaje, ipak je rezultat, iznet u brojevima, daleko bolji od onoga iz 1931 godine, što je i na pretkonferenciji izneto. Mnogobrojni otisci (pozorišni, muzički, trezvenički i drugi) kazuju, koliko je taj prosvetni rad raznovrstan, obiman i koliko je potreban širim slojevima našeg naroda. — Posle toga je vodena živa i dostojanstvena diskusija i donet »Plan rada za 1933 godinu«. Nastojće se naročito da se suoči kadaš sokolskih prosvetnih radnika po društveni i četama u jednom petodnevnom župskom prosvetnom tečaju, a novo članstvo u idejnim školama. Osnovica se, gde još nisu osnovane, knjižnice, zbirke novinskih išečaka i otisci za svestrani rad i pripremu članstva za župski i pokrajinski slet i druge važne momente. Primljeno je i nekoliko predloga, koji će se uputiti Saveznom prosvetnom zbornu, a koji idu na uprošćenje administracije, izdavanje naročitog lista za sokolske čete i drugo.

U 10 časova, posle zajedničkog fotografisanja u sokolskom domu, otvorio je skupština brat Jovanović Stevan, profesor, starešina župe. Pozdravio je Nj. Vel. Kralja, starešinu Nj. Vis. Prestolonaslednika, br. Štefana, prvog starešinu župe br. Nešića Stevana, državnog savezničkog i starešinu iz godine 1931 brata Pavlovića Milloja, direktora Ženske učiteljske škole u Kragujevcu. Dalje se setio i prvog načelnika pok. Brazdila Antonija, koji je nedavno umro u Beogradu. Osvrnuo se i na ideologiju Sokolstva i rad na širenju njegovom u našoj župi, svesni važnosti toga dana kako za Šumadiju, tako i za ceo naš narod i slovenstvo!

SOK. DRUŠTVO U VRNJCIMA
Uinicijativom Sokolskog društva u Trsteniku i nekoliko viđenih gradana iz Vrnjačke Banje sazvana je za 19 mart t. g. osnivačka skupština radi osnivanja Sokolskog društva u Vrnjećima. Skupština je održana u velikoj sali hotela »Soldatović«, koja je bila preputa prisutnih gradana iz Vrnjaca i najbliže okoline, koji su s oduševljenjem pozdravili akciju za osnivanje sokolskog društva. Sokolsku župu u Kragujevcu, kao i Sokolsko društvo u Trsteniku zastupao je brat Sava Petković, starešina Sokolskog društva u Trsteniku sa svim članovima uprave. Kada je uzeo reč brat Petković i u ime bratske Sokolske župe u Kragujevcu pozdravio skupština i izrečio joj pozdrav župe velika sala hotela »Soldatović« prolomila se od oduševljenja, kako bratskoj župi tako i sokolskoj ideji i osnivačima novog društva. Oduševljenje je bilo toliko, da su stariji ljudi plakali od uzbudjenja i svih predložili izneti pred skupštinu u toku rada primarni su aklamacioni. Brat Petković je održao jedno duže predavanje o Sokolstvu i njegovoj ideji, o potrebi Sokolstva, o Tirši, osnivaču Sokolstva, i o koristima Sokolstva. Zatim su održali svoja predavanja braća Katinac, Karimanović, Jovanović, Radotić, Milanović i Dorić. Sva predavanja prisutni su pažljivo poslušali i burno pozdravili.

Za ovim je na predlog kandidacionog odbora aklamacionom izabrana nova uprava u koju su ušli: starišena Pavle Karimanović, pukovnik; zam. star. dr. Dušan Radić, banjski lekar; tajnik Prv. Nedić, student; prosvetar Hran. Dorić, sveštenik; načelnik Ivo Vlah, učitelj; blagajnik Ljuba Stojić, rentjer; i statističar Mis. Radotić, učitelj. Za ostale članove upravnog i nadzornog odbora ušli su najvidjeniji gradani iz Vrnjaca i okoline.

Sa skupštine su poslati telegrami Starošini Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i Sokolskoj župi Kragujevac.

Skupština je završena u najlepšem redu i najboljem oduševljenju. Novo društvo, obzirom na sruđenje prijem sa kojim je primljena ideja o osnivanju sokolskog društva i obzirom na lice koja su ušla u upravu, obećava mnogo uspeha.

Zupa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO CERKNICA

Javna zahvala.

Ugledna in obče znana tvrdka Fran Kollmann u Ljubljani, je darovala Sokolskemu društvu Cerknica nad 1000 Din vrednosti u steklenih izdelkih, za kar ji izrekamo svoju iskreno zahvalo in jo vsem bratskim društvom in njih članom najtopleje priporočamo.

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-ŠIŠKA

Naš Sokol je v petek, dne 3 marca t. l. proslavil spomin velikega Jugoslovena in mecenja, Škofa Josipa Jurija Strossmayera s sokolsko akademijom, ki se je vrnila v veliki dvorani sokolskega doma.

Sokolski oder je bil slavnostnemu večeru primerno in okusno okrašen.

Spored akademije je bil za Šiško nekaj izrednega in bi bil vsakemu društvu v čast in ponos.

Prireditev so posetili razni gostje, tako smo opazili zastupnika g. bana, banovinskega nadzornika g. Rapeta, I. podstarosta SKJ br. E. Gangla, namestnika načelnika SKJ br. Jerasa in zastupnika župe in drugih kulturnih ter nacionalnih društav iz Šiške in Ljubljane.

Slavnost je otvoril starosta br. Dolinšek z lepim govorom. Prikazal je življene in delo velikega vladike, njegovo ljubezen in dobrotljivost napram svojem narodu, vzor Jugoslovena in človeka ter podčrtala dejstvo da je bil tudi ustanovni član Sokola Šiška. Ta-

prestesnik: Lazarević Velimir, predsednik Okružnog suda; zamenik predsednika: Pavlović Đorđe, pukovnik (Kragujevac); delovoda: Bakić Jovan, sudski pripovjednik (Kragujevac-matica); članovi: Preković Dragoljub, vojni - sudski kapetan (Kragujevac I); Obrenović Milorad, kand. inženjerije (Kragujevac-matica). — Zamenici: Katić Vid, admin. kapetan I klase (Kragujevac I); Nožinić Petar, admin. poručnik (Kragujevac).

Prvoga dana u Sokolskom domu u 21 čas je počela akademija, na kojoj mu u 12 tačaka, posle pozdravne reči brata Protipa dr. Tihomira, prosvetara društva Kruševac, pred mnogobrojnom publikom izveli vežbači društava Kragujevac-matica, Kruševca, Čuprije i Kraljeva ceo sistem sokolskog vežbača vrlo skladno, disciplinovano i lepo.

Sutradan u 21 čas pozorišni otsek društva Kragujevac - matica igrao je "Greh gospode Dimona" od A. Dimina na opšte zadovoljstvo.

Uprava župe i delegati razišli su se posle toga svojim kućama, da još s većim elanom nastave rad na širenju sokolske ideje u našoj župi, svesni važnosti toga dana kako za Šumadiju, tako i za ceo naš narod i slovenstvo!

ЖИВЕЛА СРЕЋА

СРЕЋКЕ ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

Купујте — поручујте у прво, највећoj i најсрдечнијој колек тури

БРАЂЕ А. ВАСИЋА

БЕОГРАД, ЦВЕТНИ ТРГ

Цена: цела Дин 200—, половина Дин 100—, четвртина Дин 50—

Срећке шаље поштом у сва места Југославије и иностранство са чековом уплатницом, и по пријему срећке играчаше уплату.

Окупаже срећу. Ко купује тај добија. Истрајност у игри побеђује. — Услуга брза, тачна и на задовољство играча

189-2

koj po otvorenjem govoru so se hitro vrstle poedine točke sporeda. Telovadne točke, ki sta jih izvajala na raščaj in deca, so bile brezhibno izvedene. Ugajalj je sokolski orkester, sestavljen iz naraščajnikov in nekaj članov. Lepo so odigrali nekaj komadov narodnih. Ta godalni orkester je pokazal, kaj se da dosegi v takratkem času smotrenega studija. Vsa pohvala gre podnačelniku br. Prinčiću, ki je le mlade godbenike vežbal in izvezbal.

Kot solo pevka je na tem večeru nastopila opera in koncertna pevka ga. Pavla Lovšetova. S svojim srebrnim glasom je zapela nekaj slovenskih pesmi. Zapela nam je tako lepo in čuvstveno, da aplavz ni hotel ponehati. Morala je še dodati. Nastopil je tudi šišenski rojak br. Burja Peter, bivši tenorist olomuške in bratislavške opere. Zapel nam je dve slovenski pesmi in arijo iz Gorenjske slavke. Ker pa aplavz ni hotel ponehati, došlo je do konca života, po svojim silama, raditi za dobro svoje, svog sela, naroda in Kralja. Tečajima su zatim, kao uspomena na tečaj, podeljene na poklon brošure i knjige pok. Grigorija Petrova.

S ova četiri župske tečaje otislo je u narod 239 seoskih mladića iz svih krajeva mostarske župe koji su, ospobljeni u ovim tečajevima, odmah preuzeeli funkcije u soku. četama, te se već sada osjeća njihov uticaj u svakom radu na napretku našeg sela. Ovi tečaji će biti glavna uporišta i saradnici sok. župe u nezinom radu na preporodu našeg sela.

KULTURNI USTANAK U HERCEGOVACKIM SELIMA

(Jedan sat proveden na IV tečaju za vode sokolskih četa župe Mostar.)

Na 12 marta o. g. završen je u Mostaru IV tečaj za vode sokolskih četa mostarske župe, koji je trajao mesec dana. Na jednom od poslednjih predavanja br. Čedo Milić bio sam jedan sat. Za to vreme sam osjetio da se nalazim u jednoj neobičnoj školi.

Učenici su zdravi seoski momci, a profesor nije profesor od zanata. Oba dvoje dake neobično.

Samo za ovaj sat mogao sam da osjetim kakav se zamašam preokret vrši u hercegovackim selima. Polupismeni seljaci tu u ovoj školi uče stvari koje se ne mogu naučiti ni u gimnaziji, ni u univerzitetu, ali koje su najpotrebitije ne samo seljaku nego i intelektualcu. — Možda su baš zato mnogi naši intelektualci i nemocići da se približe selu, jer na primer u gimnaziji nauči razne nepotrebne stvari po kojima odrede profesori njihovu "zrelost". Medutim stvarno oni izazuju iz gimnazije neupoznati sa životom i — što bi rekao David Šrbac — "zeleni" kao grana zelenja u gori zeleno.

Još nešto. Ova škola ne liči na ostale škole ni po načinu ispitivanja. Dok na jednoj strani profesor zabode nos u svoju beležnicu i "gustira" koga će nesrećnika da zakači slabom očnom, dotle se u ovoj neobičnoj, ali praktičnijoj i korisnijoj školi uči u formi vrlo ugodnih i zabavnih razgovora, tako da je meni kao posmatraču, ovaj provedeni čas bio istinsko uživanje.

— Šta je to organizacija neka mi kaže . . . i tada br. Milić malo zastane pa izgovori ime onoga, koji treba da odgovori. Medutim svi slušaoci, kod on izreče ime, imaju vremena da razmisle o pitanju, da se saberu i da daju odgovor.

Ovako dalje nižu se pitanja:

<ul style="list-style

Izneću nekoliko interesantnih momenata konverzacije između br. Milića i slušalaca tečaja.

Da li nam je dosta ovo što smo ovde za ovaj mesec dana naučili? — pada pitanje i odmah odgovor:

— Nije. Ovo je samo početak, koji nam je pokazao put kojim treba da idemo.

— Šta bi ti radio kad nemaš posla?

— Ja bih čitao knjige.

— Zašto?

— Zato što iz njih mogu da naučim mnoge lepe i dobre stvari, a posle mogu da i druge u svojoj okolini upoznam s tim lepim stvarima.

— A ako si negde daleko u šumi gde nemaš knjiga?

— Onda mogu da posmatram prirodu, biljke i životinje, da o svemu razmišljam i da iz toga izvlačim poučne zaključke.

— Znaš li jedan primer iz prirode?

— Znam. Kod nas u selu ima velika stena, živac kamen, iz koga raste nekoliko borova. Njihovo razvijanje je otežano, jer žile nemaju hrane i moraju da se probijaju kroz kamen. Ipak se ovaj bor u kamenu održava. Imamo u selu i borova u mokoj zemlji, koji rastu lako i bez teškoća.

— Pa ima li kakve pouke iz svega toga?

— Ima. Ovaj primer iz prirode može se primetiti na ljude. Onaj bor u kamenu to je kao siromah čovek, a onaj u mokotu je kao bogataš. Onaj u kamenu bori se i s mukom se održava, ali mu je drvo tvrdo kao kamen, a onaj u mokotu nema zapreka za razvijanje, ali ga jači vjetar može da obori i salomi mu grane, jer mu je drvo meko i nejako.

— Zašto si ti bio ovde?

— Da naučim nešto i da druge se ljake posle poučim nečemu, pa da se tako svu unapredimo.

— A zašto baš mi sada da to radimo?

— Zato što su naši stari morali da dižu krvave ustanke, da se bore za slobodu s puškom u ruci, a nama je sada palo u deo da se unapredimo kulturno, da dižemo »kulturne ustanke«.

Ovakva i slična redaju se pitanja sve jedno za drugim, sve interesantnije jedno od drugog, protkana svežim primerima iz sadašnjeg narodnog života.

Svi tečajci su za mesec dana urednim načinom života i porez vrlo napornog duševnog i telesnog rada napredovali u težini.

Svaki od njih je dobio dužnost da preglede rad jedne čete i da o tome podnese izveštaj župi. Osim toga sveđanstvo o svršenom tečaju dobije tek na 1 decembra, dok se vidi i oceni njihov rad na terenu.

Ovaj tečaj je završilo 63 seoske mladiće koji su nesumnjivo postali i ostace vatrene agitatore za sokolsku stvar i pioniri svakog napretka u našim zapuštenim i siromašnim selima.

M. K.

SOKOLSKO DRUŠTVO BLATO

U nedelju 5 marta o. g. naše društvo u zajednici s mesnim Glazbenim društvom proslavilo je na vrlo dostojan način uspomenu ovog najvećeg narodnog biskupa. U jutro pomenutog dana brat don Frano Milet otslužio je svečanu sv. misu na staroslovenskom jeziku, uz pevanje mešovitog zabora Glazbenog društva. Službi Božjoj prisustvovali su pretstavnici svih mesnih ustanova i mnogobrojno građanstvo. Posle podne sledilo je u sokolani komemorativno veče sa sledećim programom: 1) Državna himna, pevao mešoviti zbor Glazbenog društva; 2) Vidogradski: »Slava Josipu Jurju Štrosmajeru», izvadala ženska deca; 3) Život i rad biskupa Josipa J. Štrosmajera, predavao brat D. Bačić; 4) »Sa severa«, pevao mešoviti zbor Glazbenog društva.

Sve su pomenute tačke izvedene s uspehom.

Divotia je bilo posmatrati kako deca u II tački krite sliku slavnog biskupa iznoseci pri tom njegove zasluge koje su ga učinile besmrtnim. Pevanje i predavanje takođe je bilo po-praćeno dugotrajnim aplauzom. Poset je bio iznad očekivanja, što je najbolji dokaz koliko narod poštuje uspenu ovog svog velikana.

SOKOLSKO DRUŠTVO MOSTAR

Povodom smrti pok. Ilije Praštala, šefa Poreske uprave, mostarski lekar br. dr. Teodor Lukač priložio je umesto venca pok. Praštalju, Sokol. društvo Mostar prilog od 200 Dinara, na čemu mu društvo izriče blagodarnost.

SOK. DRUŠTVO TREBINJE

U nedelju 19 marta 1933, po odbrenju br. Sokolske župe Mostar Sokolsko društvo Trebinje osnovalo je svoju novu četu Sliniće.

Zbor za osnivanje čete održan je u Narodnoj osnovnoj školi u istom mestu, a otvorio ga je kratkim govorom predsednik Narodne knjižnice i čitaonice u Sliniće br. Srdlak J., pozdravivši izaslanike društva Trebinje: starešinu br. Hinku Majksneru i tajnika br. Milana Skudrića, kao i sve prisutne, kojima se zahvalio na odzivu. Zatim je br. Majksner održao go-

vor o Sokolstvu uopšte, istaknuvši načinu važnost i zadatok sokolskog rada na selu, koji se kreće uglavnom u u svim pravcima: u prosvetnom, nacionalnom, gimnastičkom, higijenskom i privrednom podizanju sela i seljaka. Predavanje je saslušano s najvećom pažnjom i završeno oduševljivim pozdravima Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Pre-stolonaščniku, Otadžbini i Sokolstvu, nakon čega se prešlo na izbor uprave čete.

Velika zasluga za osnutak ove čete pripada br. Vasu Tarailu, koji je odmah po povratku iz vojske — stupio u vezu s društvom Trebinje, koje mu je dalo sve potrebne pravilnike i upute za osnivanje.

SOKOLSKA ČETA IZGORI

Na 13 januara 1933 god. preselio se je u većnost vredni član uprave načete brat Boriša Škiljević.

Pokojni Boriša za svoga života nastojao je da se na koji način oduži svojoj državi, te mu je to pomoglo čete, u kojoj je pored svoje funkcione-ske dužnosti radio do zadnjeg časa svoga života.

Kao član uprave ove čete uvek je delovao na braću članove dajući im vlastiti primer, da rade na korist svoga dela, koje je uvek pokazivalo da je svesno svoje dužnosti prema Kralju i Otadžbini, stoga je dužnost nas Sokola da se setimo njega prigodom naše godišnje skupštine, jer je bio vredan član naše čete i s njegovom smrću ova četa ima nenadoknadivi gubitak.

Župa Niš

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAJEČAR-BOR

18 marta 1933 god. Sokolsko društvo Zaječar-Bor priredili su zajedničku »akademiju« u Boru u Sokolskom domu.

Polazak iz Zaječara bio je u 16.10 časova. Raspoloženje vladalo je kod sestara i braće sive do stanice borske, gde su dočekani i srdačno pozdravljeni od strane starešine brata Petrovića Marka, uprave i ostalog članstva Sokolskog društva Bor. Od stanice otišli smo u povorci do Sokolskog doma, gde je odmah počela proba.

U 20 i po časova otvorila je akademiju srdačnim pozdravom okružna načelnica sestra Jovanović Katarina, iznosiši uživinski cilj Sokolstva, težnju za širenje bratske ljubavi i tamo, gde Sokolstvo još nije doprlo. Ovaj pozdrav oduševljeno je primila publika.

Iza govora, kao prvu tačku programa videli smo mušku i žensku decu sa sletskim vežbama za ovogodišnji slet u Ljubljani, koje su izvodila m. i ž. deca borskog Sokolskog društva. Ista su dobro vežbana, osim pojedinih manjih grešaka u pokrivanju.

Proste vežbe — muški naraštaj — Bor — su dobro izvedene i s dosta volje.

»Petica« — skupinske vežbe članova — Zaječar — savesno su uvežbane, složno kao jedan izvedene, te su popraćene oduševljenim aplauzom, što i zaslužuje svaku pohvalu.

Vežbe puškama članova Bor su dobro izvedene, što je još živopisnije izgledalo, pošto su članovi vežbali u svezanim odorama.

»Vrbnič nad morem« — izveo je prednjački zbor — Zaječar. Sastav je doista ritmički izveden, savesno je spremljeno od strane braće i dobro prikazan gledaocima, ali je sama izvedba izgubila na efikasnosti, jer muzika nije bila dobra, te su morali vežbati pod brojanjem brata načelnika.

Vežba na razboju — članovi — Zaječar. Videli smo jednu obaveznu i u sletsku i jednu slobodnu vežbu, koje su braća dobro i sa pravilnim stavovima radili. Skupina na razboju izvedena je dobro i s mnogo tačnosti i discipline moralu se je ponoviti na zahtev publike.

»Cigančica« — članice — Zaječar. Ova vežba članica bila je izvedena u živopisnoj ciganskoj nošnji i u pratnji pesme. Sestre su uložile puno truda u uvežbanju i u izvođenju ove ne baš tako lake vežbe. Vežbu su prikazali besprekorno i slobodno se može reći, da je ova tačka bila najbolje izvedena na akademiji, tako, da su istu vežbu morale na zahtev publike raditi i drugi put, zbog čega su od zahtevne publike bogato nagradene aplauzom.

Posle akademije razvila se vesela igranka. — M. B.

Župa Novi Sad

SOKOLSKA ČETA TAVANKUT III SUBOTICA

Sokolska četa Tavankut III subotičkog Sokolskog društva osnovana je 14 maja 1931 god. Od tada njen rad je sokolski pravilan i uspešan, pa je župa Novi Sad priznala četi stalnost.

Uprava čete na čelu s vrednim starešinom br. Vukovićem Josom i osnivačem, sekretarom i načelnikom br. Dušićem R. Todorom, učiteljem, vodi čete u pravilnom, jedinstvenom i složnom sokolskom radu.

Četa broji 19 članova vežbača i 12 podupirajućih članova.

Teškoće, na koje ovd. Sokolstvo nailazi hladnokrvno i sokolski, junaci, uspešno se otklanjavaju.

Četa se rejonski nalazi na 1200 do 1500 metara od madžarske granice i u toliko više svi članovi učaju trud da četa bude disciplinovana sokolska jedinica — što danas i jest.

skupaj 887 telovadečih, u 233 večerih toranj skupno 3347 telovadečih. Vsa društva, razum Straže-Valta vas, so u vestni pripravi na zlet. Tudi Mirensko sokolsko okrožje je pridno na delu in šteje 107 članov, 42 članic, 26 m. in 16 ž. narasnjača, 104 m. in 89 žen. dece, skupno 402 telovadečih. V 160 večerih jih je vežbalo 1552. Vestno se pripravljava na poletne nastope in zlasti se na ljubljanski zlet. Okrožni načelnik br. Tratar je obširno govoril o pregledanom delu u društvin M. S. O. Pri slučajnostih sta oba okr. načelnika poročala o okrožnih zborih, kjer se bo izvršila podrobna priprava za Ljubljano, kamor moramo pohititi v čim večem številu. Po skoro dveurnem razpravljanju je br. Papež ob 10. uru zaključil sežo Z. T. O.

taj način njima korisno poslužiti po završenom tečaju. — Isto tako napisane su, umnožene i podeljene vežbe iz svake grane Tirševog sustava, kao i potrebna uputstva i komande, da bi

Tečaj je u potpunosti uspeo, a ujedno se je ukazala potreba, da se ovakovi tečajevi češće prireduju. Mnogi od polaznika tečaja su imali prvi put prilike da se bar donekle upute u

Prednjački tečaj Sokolskog okružja Vinkovci za učitelje, održan od 6, 7 i 8 februara 1933

iz tog polaznici mogli sami da crpe materijal za izvođenje nastave sokolskog telesnog ugoja.

Tečaj je bio namenjen stručnom i sokolskom obrazovanju učitelja, da bi dočinje pravilno i uspešno radi u seoskim sokolskim četama, a također da pravilno, u duhu Tirševog sistema i ideologije, izvode nastavu telesnog vežbanja s poverenom im sokolskom omladinom.

IV sednica okružja

Prema rasporedu načelnštva i TO župe, održana je dne 28 februara o. g. sednica Sokolskog okružja Vinkovci.

Sa strane načelnštva i TO župe sednici su prisustvovali br. ing. Kvapil, br. V. Ladenhauer, i sestra A. Sulja. Na sednici su bile zastupljene jedinice, društva: Vinkovci, Otok, Ni-jemci, Županja i Babina Greda, i čete: Andriješevci-Rokovci, Cerna, Ivanovo, Laze, Mirkovci, Privlaka, Slakovci, Vrbanja, Gaboš, St. Mikanovci, Marinici i Jarmina. Nisu bile zastupljene jedinice: društvo Bošnjaci, čete: Ostrovo, Novi Jankovci, Novo Selo, Nuštar, Retkovi, Ostrovo, Gradište, Štitar, Soljani.

Načelnik okružja br. Ante Barbalić podneo je iscrpan izveštaj o radu okružja u protekloj godini. Zatim iznosi što se je sve preduzelo sa strane načelnštva da rad u jedinicama teče pravilnim i sokolskim tokom; te se je, u tu svrhu u ovoj godini, naročito pažnja obratila organizaciji unutarnjeg upravno-administrativnog i tehničko-

vaspitnog rada. Ističe, koliko se je načelnštvo staralo da obrazuje što soludniji prednjački kadar, zbog čega su održana u januaru i februaru o. g. dva prednjačka tečaja, koji je polazilo 45 braće. Br. V. Ladenhauer govoril o trogodišnjem planu telovežbeno - vaspitnog rada i izveo se je projekat organizacije takmičarskih vrsta po grupama. Zatim su prisutni načelnici društava i čete podneli pismene izveštaje o radu u njihovim jedinicama, po kojima se je moglo utvrditi da se je mnogo uradilo oko sredovanja prilika u jedinicama, gde se, naročito po selima, pokazuje za Sokolstvo sve veći interes. O pravilniku za sokolska okružja zaključilo se je, da će svaka jedinica dobiti ga na proučavanje, i dati eventualno svoje primedbe. Zatim donet je zaključak da se provede organizacija štednje u svim jedinicama za sve katgorije.

Posle održane sednica održan je čas vežbanja, te se je obradio prvu prostu vežbu članova, članica i ž. na-raštaja za pokrajinski slet u Ljubljani.

ga 26 časa); br. M. Bučkalović (predavao: laku atletiku, svega 4 časa); br. Stražnicki Ml. zam. nač. društva (predavao: skupine i igre, svega 4 časa), te sestre: Katika Kroh, načelnica društva i N. Bijelić, zam. nač. društva (predavao: vežbe na spravama i ritmiku, svega 5 časa).

Prema planu i rasporedu rada u tečaju, nastava je tekla intenzivno, do dirajući se svih onih znanja, koja su neophodna jednome društvenome prednjačku da vrši uspešno svoj prednjački poziv kao vaspitač sokolskog članstva. Tečaj je bio projektovan za onu braću i sestre, koji su imali uslove, is-

SOKOLSKO DRUŠTVO VINKOVCI

U težnji za obrazovanjem spremnog prednjačstva, načelnštvo društva donelo je zaključak, da se od 15 XII 1932 do 6 I 1933 održi društveni prednjački tečaj.

Tečaj je pristupilo 14 braće i 5 sestara. U toku tečaja istupilo je četvero braće

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

Posle održane glavne skupštine društva, i njenog imenovanja sa strane uprave župe, dne 5 marta o. godine sazvana je sednica prednjačkog zborazbog konstituisanja i reorganizacije vodstva kategorija i činovništva zabora. Prednjački zbor sačinjava 16 braće i 9 sestara, ukupno 25 članova. Tu smo mogli s radošću konstatovati, da su svih članovi zabora kvalifikovane sile, s prednjačkim ispitima, što je jaka garantija da će i ove godine rezultati rada na tehničko-vaspitnom polju biti vidni i zadovoljavajući. Posle utvrđenog rasporeda časova i vodstva kategorija i odjeljenja, zaključeno je, da se u redovnom vežbanju održava nedeljno 46 vežbovih časova sa 18 grupa i odjeljenja iz pojedinih kategorija. Iz izveštaja o brojnom stanju vežbajućeg članstva, proizlazi da od ukupnog broja članova 750 koliko ih je u društvu učlanjeno, otpada na vežbajuće članstvo: članova (-ica) 148 (ubrojivši kojnički otsek i otsek starije braće, 74

SOKOLSKO OKRUŽJE BELI MANASTIR

U nizu okružnih tečajeva, koje je župa u toku ove zime priredila, održalo je i ovo okružje svoj prvi sedamnevni tečaj. — Tečaj je održan u Belom Manastiru od 12 do 18 marta o. g. Posećivalo ga je 26 polaznika, od kojih je bilo: 18 braće i 8 sestara. Sve jedinice ovog okružja posale su polaz-

nijih na broju, pored ostalih 60 članova koji rade aktivno u raznim drugim otsečima i sekcijama), naraštaja (ki) 220, te m. i ž. dece 288, — ukupno 716 vežbajućeg članstva. Zatim zaključeno je, da se što više nastane oko sprovodenja programa po trogodišnjem televežbenom planu; da se što intenzivnije sprema i vrši organizacija za godišnji javni čas, i za sudjelovanje na župskom sletu u Osijeku, kao i na pokrajinskom sletu u Ljubljani, a ujedno, da se sprema i organizira takmičarska odjeljena iz svih kategorija za učestvovanjem na okružnim i župskim utakmicama. Posle datih uputstava i direkta za rad s pojedinim odjeljenjima i kategorijama, završena je sednica, — s čvrstom nadom, da će nove snage, braće i sestre, prednjači (-čice), potstaknuti najlepšim sokolskim idealizmom, znati shvatiti svoju ulogu sokolskog vaspitača, i odgovoriti svojim uzvišenim sokolskim dužnostima.

koji su bili raspoređeni prema rasporedu, izrađenom od strane ŽTO. — Pohadanje je bilo dobro, a vladanje, kao i volja, isto tako. — Zaključku tečaja prisustvovao je izaslanik župe br. Ladenhauzer, koji je tečajnicima, kao i svemu sakupljenom članstvu Sokolskog društva Beli Manastir i Branjin Vrh, održao osobito lep i prigodan govor. S tečajnicima se oprostio br. Hodovski i br. Slijepčević, nač. okružja.

Po primljenim izveštajima prešlo se na izbor liste starešinstva, koja će se predložiti Savezu. Lista, koju je podneo kandidacioni odbor, primljena je jednoglasno, i ona zadrži, s malim izmenama, staro starešinstvo, s bratom dr. V. Besarovićem, kao starešinom na čelu.

Diskusija o predlozima starešinstva za skupštinu Saveza bila je vrlo zanimljiva. Starešinstvo je podnelo osam predloga od kojih su naročito značajni: predlog o obaveznoj trezvosti, predlog o učešću članova sokolskih četa na skupština društava, predlog da se traži internatsko uređenje učiteljskih škola i da se zatvara privatne učiteljske škole; predlog o regulisanju saradnje između streljačkih družina i streljačkih otseka, predlog o promeni pravilnika Glazbenog otseka. S naročitom je pažnjom praćen predlog o održanju velikog pokrajinskog sleta u Sarajevu na Vidovdan 1934 god., kada župa Sarajevo slavi svoju 25-godišnjicu i kada će se proslaviti 20-godišnjica sarajevskog atentata. Ovaj predlog je naročito izazvao veliki interesovanje svih delegata i izazvao spremnost za rad.

Pošto su usvojeni svi predlozi starešinstva, prešlo se na predloge delegata. Usvojen je predlog brata Popovića Radomira, da se u radu na selu uzmuh pojedine čete kao metodski pokuši za sve grane rada, pa da se tim utvrdi vrsnoća metode i onda istom primenjuje u drugim četama.

Nakon izveštaja delegata društva Fojnica o nepovoljnim posledicama biskupske poslanice, usvojen je predlog da starešinstvo župe preduzme potrebne korake da se suzbije negativni rad protivnika Sokolstva.

Skupština je zaključena u 3 sata po podne.

SOKOLSKO DRUŠTVO USTIPRAČA

Uza sve poteškoće s kojima se je imala da bori naša jedinica već od svoga osnutka kao čete 1930 godine, pa sve do danas ona je ipak pokazivala snažan i siguran napredak. Iako su prednjačnici našeg društva bili većinom uposleni u ovlašćenim, trgovackim i industrijskim preduzećima, koji su postepeno, zbog nestabilnosti rada, bili otpušteni, oni ipak nisu klonuli, već su tako uznapredovali da su u 1931 godine podigli našu četu na društvo, koje vrlo lepo radi i napreduje u svakom pogledu.

Zupa Šibenik - Zadar

GODIŠNJA SKUPŠĆINA ŽUPE

U nedelju dne 5 marta održana je godišnja skupština Sokolske župe Sarajevo. Starešinstvo Saveza zastupalo je na ovoj skupštini br. dr. Ibrahim Hadžomerović, pomoćnik bana Drinske banovine. Na skupštini su učestvovali delegati svih društava župe, te je velika sala u prostorijama Sokolskog društva Sarajevo bila prepuna.

B. S.

Na ovoj godišnjoj skupštini izabrana je uprava društva kako slijedi: starešina i prosvetar: Ibršagić Hamza, učitelj, zamenik: Nurija Karahmet, trgovac, tajnik: B. Dedović, opš. bežešnik, načelnik: F. Baćanović, pil. šlošer, zamenik: G. Vučković, pil. praktikant, statističar i knjižničar: Sećić Nezir, gastronom, blagajnik: R. Bećićka, pil. činovnik. Odbornici: M. Kozomora, pil. čin. Sadovski Stanislav, pil. remenar. Nadzorni odbor: Muhamet Ramić, žel. činovnik, Osenk Urban, pil. čin., zam. Dervo Jarić, žel. radnik. Prosvetni odbor: Ibršagić, Kozomora, Karahmet Abdulab, opšt. načelnik, U. Akšamija, knjigovoda i S. Osenk, gostionica.

Kako su u odbor birana naša agilna braća i kako je gospodarski život počeo da ozdravlja, nadamo se, da će rad našega društva biti u ovoj godini još uspešniji i plodniji.

Zupa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO SOLIN

Sokolsko društvo Solin priredilo je 12 marta »Istarski dan«. Pre podne sa

strane sokolske i školske dece u velikoj dvorani Sok. doma bile su deklamacije, dialozi i jedan mali prizor sa

istarске granice. Brat prosvetar održao je predavanje o Istri. Svršetak predavanja primljen je s oduševljenim po-klicima Istri i našim ljudima preko.

Pošto je starešinstvo župe unapred poslalo svim delegatima štampane izveštaje svim funkcionerima, nisu se čitali izveštaji nego je svaki funkcioner ukratko rezimirao svoj izveštaj s potrebnim zaključcima. Nakon toga je počela diskusija o svim izveštajima. U trošatnoj živoj diskusiji učestvovali su braća Marinović, Trišić, Tadić, Marković, Ilić, Popović, Živković, Plavšić i dr., a po tom su funkcioneri župe

dali svoja obaveštenja i odgovore. Po-sle toga su svi izveštaji primljeni akla-macijom.

Iz izveštaja i diskusije se vidi da je rad u župi u minuloj godini bio vrlo intenzivan i dao lepih rezultata. Na-ročito je podvučeno da je rad župskog načelnstva bio vrlo plodan i da je tehnički rad u župi znatno krenuo napred. Prosvetni rad u župi je takođe krenuo napred, ali se tu još oseća potreba svesnih radnika, koji će ovu granu sokolskog rada provesti s više elana i svesti. Ovde je konstatovano, da su najbrojniji sokolski prosvetni radnici naši narodni učitelji i da se ukazuje potreba da uprave učiteljskim pripravnim da što više rade u Sokolu, kako bi se zarana spremili za rad u sokolskim jedinicama.

U proširivanju organizacije je konstatovan znatan napredak, naročito u osnivanju sokolskih četa po selima. Iz izveštaja referenta za sokolske čete vidi se, da je broj četa porastao na 42 i da je rad u četama bio vrlo živ. Oso-bito intenzivan rad bio je u Sokolskoj četi Kosindol i Hadrići.

Po primljenim izveštajima prešlo se na izbor liste starešinstva, koja će se predložiti Savezu. Lista, koju je podneo kandidacioni odbor, primljena je jednoglasno, i ona zadrži, s malim izmenama, staro starešinstvo, s bratom dr. V. Besarovićem, kao starešinom na čelu.

Diskusija o predlozima starešinstva za skupštinu Saveza bila je vrlo zanimljiva. Starešinstvo je podnelo osam predloga od kojih su naročito značajni: predlog o obaveznoj trezvosti, predlog o učešću članova sokolskih četa na skupština društava, predlog da se traži internatsko uređenje učiteljskih škola i da se zatvara privatne učiteljske škole; predlog o regulisanju saradnje između streljačkih družina i streljačkih otseka, predlog o promeni pravilnika Glazbenog otseka. S naročitom je pažnjom praćen predlog o održanju velikog pokrajinskog sleta u Sarajevu na Vidovdan 1934 god., kada župa Sarajevo slavi svoju 25-godišnjicu i kada će se proslaviti 20-godišnjica sarajevskog atentata. Ovaj predlog je naročito izazvao veliki interesovanje svih delegata i izazvao spremnost za rad.

Pošto su usvojeni svi predlozi starešinstva, prešlo se na predloge delegata. Usvojen je predlog brata Popovića Radomira, da se u radu na selu uzmuh pojedine čete kao metodski pokuši za sve grane rada, pa da se tim utvrdi vrsnoća metode i onda istom primenjuje u drugim četama.

Nakon izveštaja delegata društva Fojnica o nepovoljnim posledicama biskupske poslanice, usvojen je predlog da starešinstvo župe preduzme potrebne korake da se suzbije negativni rad protivnika Sokolstva.

Skupština je zaključena u 3 sata po podne.

SOKOLSKO DRUŠTVO USTIPRAČA

Uza sve poteškoće s kojima se je imala da bori naša jedinica već od svoga osnutka kao čete 1930 godine, pa sve do danas ona je ipak pokazivala snažan i siguran napredak. Iako su prednjačnici našeg društva bili većinom uposleni u ovlašćenim, trgovackim i industrijskim preduzećima, koji su postepeno, zbog nestabilnosti rada, bili otpušteni, oni ipak nisu klonuli, već su tako uznapredovali da su u 1931 godine podigli našu četu na društvo, koje vrlo lepo radi i napreduje u svakom pogledu.

Zupa Šibenik - Zadar

GODIŠNJA SKUPŠĆINA ŽUPE

U nedelju dne 5 marta održana je godišnja skupština Sokolske župe Sarajevo. Starešinstvo Saveza zastupalo je na ovoj skupštini br. dr. Ibrahim Hadžomerović, pomoćnik bana Drinske banovine. Na skupštini su učestvovali delegati svih društava župe, te je velika sala u prostorijama Sokolskog društva Sarajevo bila prepuna.

B. S.

Na ovoj godišnjoj skupštini izabrana je uprava društva kako slijedi: starešina i prosvetar: Ibršagić Hamza, učitelj, zamenik: Nurija Karahmet, trgovac, tajnik: B. Dedović, opš. bežešnik, načelnik: F. Baćanović, pil. šlošer, zamenik: G. Vučković, pil. praktikant, statističar i knjižničar: Sećić Nezir, gastronom, blagajnik: R. Bećićka, pil. činovnik. Odbornici: M. Kozomora, pil. čin. Sadovski Stanislav, pil. remenar. Nadzorni odbor: Muhamet Ramić, žel. činovnik, Osenk Urban, pil. čin., zam. Dervo Jarić, žel. radnik. Prosvetni odbor: Ibršagić, Kozomora, Karahmet Abdulab, opšt. načelnik, U. Akšamija, knjigovoda i S. Osenk, gostionica.

Kako su u odbor birana naša agilna braća i kako je gospodarski život počeo da ozdravlja, nadamo se, da će rad našega društva biti u ovoj godini još uspešniji i plodniji.

Zupa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO SOLIN

Sokolsko društvo Solin priredilo je 12 marta »Istarski dan«. Pre podne sa

strane sokolske i školske dece u velikoj dvorani Sok. doma bile su deklamacije, dialozi i jedan mali prizor sa

istarске granice. Brat prosvetar održao je predavanje o Istri. Svršetak predavanja primljen je s oduševljenim po-klicima Istri i našim ljudima preko.

Pošto je starešinstvo župe unapred poslalo svim delegatima štampane izveštaje svim funkcionerima, nisu se čitali izveštaji nego je svaki funkcioner ukratko rezimirao svoj izveštaj s potrebnim zaključcima. Nakon toga je počela diskusija o svim izveštajima. U trošatnoj živoj diskusiji učestvovali su braća Marinović, Trišić, Tadić, Marković, Ilić, Popović, Živković, Plavšić i dr., a po tom su funkcioneri župe

dali svoja obaveštenja i odgovore. Po-sle toga su svi izveštaji primljeni akla-macijom.

Iz izveštaja i diskusije se vidi da je rad u župi u minuloj godini bio vrlo intenzivan i dao lepih rezultata. Na-ročito je podvučeno da je rad župskog načelnstva bio vrlo plodan i da je tehnički rad u župi znatno krenuo napred. Prosvetni rad u župi je takođe krenuo napred, ali se tu još oseća potreba svesnih radnika, koji će ovu granu sokolskog rada provesti s više elana i svesti. Ovde je konstatovano, da su najbrojniji sokolski prosvetni radnici naši narodni učitelji i da se ukazuje potreba da uprave učiteljskim pripravnim da što više rade u Sokolu, kako bi se zarana spremili za rad u sokolskim jedinicama.

U proširivanju organizacije je konstatovan znatan napredak, naročito u osnivanju sokolskih četa po selima. Iz izveštaja referenta za sokolske čete vidi se, da je broj četa porastao na 42 i da je rad u četama bio vrlo živ. Oso-bito intenzivan rad bio je u Sokolskoj četi Kosindol i Hadrići.

Po primljenim izveštajima prešlo se na izbor liste starešinstva, koja će se predložiti Savezu. Lista, koju je podneo kandidacioni odbor, primljena je jednoglasno, i ona zadrži, s malim izmenama, staro starešinstvo, s bratom dr. V. Besarovićem, kao starešinom na čelu.

Diskusija o predlozima starešinstva za skupštinu Saveza bila je vrlo zanimljiva. Starešinstvo je podnelo osam predloga od kojih su naročito značajni: predlog o obaveznoj trezvosti, predlog o učešću članova sokolskih četa na skupština društava, predlog da se traži internatsko uređenje učiteljskih škola i da se zatvara privatne učiteljske škole; predlog o regulisanju saradnje između streljačkih družina i streljačkih otseka, predlog o promeni pravilnika Glazbenog otseka. S naročitom je pažnjom praćen predlog o održanju velikog pokrajinskog sleta u Sarajevu na Vidovdan 1934 god., kada župa Sarajevo slavi svoju 25-godišnjicu i kada će se proslaviti 20-godišnjica sarajevskog atentata. Ovaj predlog je naročito izazvao veliki interesovanje svih delegata i izazvao spremnost za rad.

Pošto su usvojeni svi predlozi starešinstva, prešlo se na predloge delegata. Usvojen je predlog brata Popovića Radomira, da se u radu na selu uzmuh pojedine čete kao metodski pokuši za sve grane rada, pa da se tim utvrdi vrsnoća metode i onda istom primenjuje u drugim četama.

Nakon izveštaja delegata društva Fojnica o nepovoljnim posledicama biskupske poslanice, usvojen je predlog da starešinstvo župe preduzme potrebne korake da se suzbije negativni rad protivnika Sokolstva.

Skupština je zaključena u 3 sata po podne.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAMET-KANTRIDA</

prosvetni tečajevi, pojačan prosvetni rad na selu, rad oko propagiranja trezvenjaštva i štednje.

Osek župe za seosko Sokolstvo formiran je tek pred konacem 1932. Ipak može da konstatiše veliku ljubav i aktivan sokolski rad gotovo svih sokolskih četa. Naročito pohvalno ističe uzajamno pomaganje četa za vreme grada i poplave, gde su sela nastanjena čisto katoličkim elementom, pomagala sela u kojima stanuju seljaci pravoslavne veroispovesti. U svima četama proslavlja se 1 decembar. Rad u 1933 god. izvodiće se po tačno utvrđenom programu i to u pravcu ne samo fizičkog vaspitanja, nego i kulturno ekonomskog.

Ukupni primici u 1932 god. bili su 36.431-69 Din, a izdaci 77.869-26 Din. — Prenos viška u gotovom 6431-50 Din i u vrednostnim papirima 2100 Din. — Predviđen iznos za 1933 iznosi u izdaci u primicima 55.064-60 Din.

Brat statističar podnosi izveštaj, prema kojem je koncem 1932. g. u svim društvinama bio ukupan broj članova 3648, članica 379, m. nar. 499, ž. nar. 198, m. dece 684, ž. dece 538. Svega pri-padnika 4906.

U sokolskim četama: članova 1624, članica 27, m. nar. 138, m. dece 591, ž. dece 142. Svega pri-padnika 2532.

Ukupan broj pri-padnika i u društvinama i u četama iznosi je 7428.

Prema tome, poraslo je brojno stanje članstva prema 1931. g. za 1162.

Br. Abdulah Kunosić, župski revizor, podneo je izveštaj o poslovanju žup. blagajnika, koje je pregledano i sve u redu pronađeno. Moli da se na osnovu podnesećeg izveštaja dade stanje upravi razrešnica.

Prema sporazumu na pretkonferenciji, čita tajnik listu nove uprave, koja glasi: starešina br. Jovan Petrović, I zam. starešine br. Nikifor Todić, II zam. starešine br. inž. Branko Budimir; načelnik br. inž. Vjekoslav Kovačević, I zam. nač. br. Julijan Kovaljski, II zam. nač. br. Bogdan Ivanović (Doboj), III zam. nač. br. Oto Stuhli (Kreka); načelnice sestra Zora Kišić, zamenica načelnice sestra Desanka Dordić; prets. prosv. odbora br. inž. Ibrahim Sačiragić; tajnik br. Vojislav Bogićević; maticar br. Aleksandar Bejlavski; blagajnik br. Mehmed Salihspahić; prets. otsuka za seosko Sokolstvo br. Vojislav Vukanović; prets. zdravstv. otsuka br. dr. Vukašin Babušović. Članovi župske uprave, braća: Drago Popović (Zvornik), dr. Milorad Kostić (Brčko), Aleksandar Cipruš (Doboj), Josip Šekeli (Teslić), dr. Vojislav Vasiljević, Derviš Plevjak, Anto Vikić, Grubač Pavle, potporučnik, Ferhat Azapagić (Bukinje), Večeslav Rihter. Zamenici članova uprave, braća: Aleksa Jovanović (Maglaj), inž. Boško Janković (Lukavac), Joco Levačić (Derventa), Kosta Jovičić, Danilo Marković. Revizori braća: Marko Vučinović, Dragutin Rička, Danilo Salom. Zamenici revizora, braća: Anto Primožić (Bukinje), Anto Beneš. Sudčasti: Pretsednik br. Nikofor Todić, zam. prets. br. inž. Branko Budimir, delovoda br. inž. Vjekoslav Kovačević; članovi braća Mehmed Salihspahić, dr. Vojislav Vasiljević, Kosta Jovičić i Anto Vikić.

Prema sporazumu na pretkonferenciji, donešeni su sledeći predlozi:

a) za župskinu br. Saveza SKJ:

1) Na anketu br. Saveza o učešću delegata sokolskih četa na godišnjim skupština matičnih društava zaključeno je, da se predloži br. Savezu da se delegatima četa dozvoli učešće na skupština matičnih društava i to na svakih 30 članova jedan delegat. Ma-

tična društva mogu između tih delegata odrediti i delegata za župsku skupštinu.

2) Pokazalo se, da mnoge novoosnovane sokolske čete ubrzano posle osnivanja prestanu s radom. Da se to ne bi dešavalo, župa je uvela za čete šestmesecni pokusni rok, a po isteku roka, ako se je ustanovalo da četa ima sve potrebne uslove za opstanak pravilan rad, potvrđuje župa upravu čete. Predlažemo da br. Savez prihvati to i za ostale sokolske čete koje se osnivaju, jer se je taj način pokazao u praksi kao veoma dobar.

3) U vezi zaključka župe o obligatnom osnivanju trezvenjačkih sekcija u našoj župi, predlažemo br. Savezu, da poradi na nadležnom mestu, da se ukinu državne i samoupravne trošarine na bezalkoholna pića, a alkoholna pića da se optereće u visini trošarine na bezalkoholna pića.

4) Radi sve jačeg razvijanja rada na seoskom Sokolstvu, potrebna je u pravilima čete dopuna analogno § 11 žup. pravila tač. 2 i 20 § društvenih pravila, pa predlažemo, da se predvidi i odbor delegata sok. četa, kojega će matična društva morati da sazivaju po potrebi, a najmanje jednom godišnje, a delegati iz tih odbora sačinjavali bi župski odbor delegata četa, kojeg bi sazivao župski otsek za seosko Sokolstvo prema potrebi, a najmanje jednom godišnje.

5) Poznato je, da mnoga društva duguju na račun gradnje domova teške milione. Ta žalosna činjenica o čijim uzrocima više ne treba govoriti, nego tražiti stvaran način, ad bi se izbegle sve štetne posledice koje pretstoje, ne samo da smeta rad u mnogim bratskim društvinama i zadaje brije br. Savezu, nego često mnoga br. društva dovodi u bezizlazan položaj. Izgleda, da je jedini mogući način, t. j. da se ta stvar sanira putem hipotekarnog zajma, neostvariv, radi čega je potrebno da se ta brija zbrine u br. Savezu, jer to tangira interes celokupnog Sokolstva. Ako je tačno, da je br. Savez primio od države u god. 1932. šest miliona dinara, a da bi u ovoj godini mogao primiti približno toliki iznos, predlažemo, da se iz te sume izdvoji jedan odgovarajući deo, koji će poslužiti za osnivanje zadruge u svrhu saniranja dugova oko izgradnje domova i radi davanja pozajmica br. društvinama koja već imaju približnu sumu da mogu otpočeti s gradnjom doma. Pomoći iz te zadruge davale bi se samo br. jedinica u granicama naše države, gde je potreba zaštite naših nacionalnih interesa.

Da bi se to postiglo, potrebno je da se u saveznom budžetiranju provede princip krajnje štednje.

6) Da bi se i putem sokolske stampe što jače pospešio sokolski rad na selu, predlažemo da se u »Sokolski glasnik« kao stalna rubrika uvede: »Naše selo.«

7) Naša župa je u svoje vreme predložila osnivanje otseka za seosko Sokolstvo. To je skoro privredno u delo, ali rad pomenutog otseka pri br. Savezu još uvek nije mogao doći do punog izražaja. Mišljenja smo, da su prilike u raznim krajevima u kojima živi i deluje seosko Sokolstvo različite, pa prema tim prilikama treba taj rad i podešavati. Predlažemo da se radi toga izvrši neka vrsta rajoniranja rada, pa da se za teritorij drinske, vrbske, zetske i vardarske banovine odredi centar Mostar ili Sarajevo, a za ostale banovine da se odredi prema mišljenju župe u čiji delokrug zaseca rad tih četa. Time bi se postigao kontinuitet u radu, pojedine župe bi mo-

gle da se koriste iskustvom ostalih župa, a rad ne bi bio bez inicijative.

Pored toga ima se skrenuti pažnju br. Savezu u sledećim stvarima i votiti o tome evidenciju:

a) Na svakoj skupštini br. Saveza pretresi se i izglaša veliki broj predloga, koje župe pošalju za saveznu skupštinu. Mnogi od tih predloga ostaju neostvareni kako je izglašan, iako bi njegovo realizovanje donelo izvesne koristitokolskog organizaciji. Ne upuštajući se u to, da koga je krivica, predlažemo da se u budućem vodi o ostvarenju u život tih predloga strogog računa. Da bi se moglo ustanoviti što je preće i potrebije, neka se ti predlozi pre savezne skupštine klasificiraju na važne i manje važne. Važni neka se iznesu pred skupštinu, a manje važni neka se reše na sednicama br. Saveza. Na taj način bi se na skupštini predloži mogli temeljito prodiskutovati.

b) Konstatujemo da je ovogodišnji Sokolski kalendar podbacio što se tiče uređivanja. Izostale su mnoge i važne stvari, neophodno potrebne radi informacije sokol. jedinica, a cena je ostala ista. Molimo br. Savez, da poradi kod br. J. s. maticе, da se to ne dogodi sa kalendarom za 1934 godinu.

c) Takoder molimo br. Maticu, da u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

d) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

e) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

f) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

g) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

h) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

i) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

j) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

k) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

l) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

m) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

n) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

o) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

p) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

q) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

r) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

s) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

t) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

u) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

v) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

w) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

x) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

y) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

z) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

aa) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

bb) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

cc) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

dd) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

ee) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

ff) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

gg) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

hh) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

ii) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju godišnje članarine.

jj) Ustanovljeno je, da su tečajevi za vode sokolskih četa, koji se održavaju u člansku legitimaciju umetne još tri listića, jer su tri listića i suviše malo za evidenciju o plaćanju